

List of Signatures

Page 1/1

3. Tilinpäätös_2021.pdf

Name	Method	Signed at
KARI OLLI TAPANI KAARTINEN	FTN (Nordea)	2022-03-16 15:50 GMT+01
TARU KAARINA NARVANMAA	FTN (Nordea)	2022-03-16 15:48 GMT+01
Virpi Irene Ruoti	FTN (Danske Bank)	2022-03-16 15:28 GMT+01
Lasse Aatos Koskinen	FTN (Danske Bank)	2022-03-16 15:25 GMT+01
JUSSI TUOMAS POHTO	FTN (OmaSP)	2022-03-16 15:21 GMT+01
Ulla Anna-mari Nykky	FTN (Danske Bank)	2022-03-16 17:01 GMT+01
AKI PETTERI KIILIÄINEN	FTN (OmaSP)	2022-03-16 16:55 GMT+01
HARRI LAUSLAHTI	FTN (S-Pankki)	2022-03-16 16:21 GMT+01

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

External reference: 9D5229D465244C7A9DD90C65E27EC161

POHJANTÄHTI KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

Toimintakertomus ja tilinpäätös 1.1. – 31.12.2021

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
9D5229D465244C7A9DD90C65E27EC161

SISÄLLYSLUETTELO

Toimintakertomus	1–14
Tilinpäätös	
Konsernin tuloslaskelma	15
Konsernin tase	16–17
Konsernin tuloslaskelman liitteet	18–21
Konsernin taseen liitteet	22–23
Rahoituslaskelma	24
Emoyhtiön tuloslaskelma	25
Emoyhtiön tase	26–27
Emoyhtiön tuloslaskelman liitteet	28–32
Emoyhtiön taseen liitteet	33–38
Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	41–43
Tunnusluvut ja analyysit	44–47
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	48–53
Riskit ja riskienhallinta	54–60
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä	61
Kirjanpitokirjat ja tositelajit	62

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
9D5229D465244C7A9DD90C65E27EC161

POHJANTÄHTI

Keskinäinen Vakuutusyhtiö

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2021

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:

9D5229D465244C7A9DD90C65E27EC161

TOIMINTAKERTOMUS AJALTA 1.1. – 31.12.2021

1 Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Pohjantähden 126. toimintavuosi kului globaalin pandemian ja kasvun merkeissä. Korona ohjasi edelleen toimintaamme ja kehitimme toimintojamme vastamaan ajan tarpeita. Vahinkokehitys oli heikko johtuen erityisesti suurista liikennevahingoista. Tämä heikensi liiketoiminnan kannattavuutta merkittävästi.

Kasvustrategian toteutuksen varmistamiseksi järjestimme kumppaneillemme suunnatun takuuosuusannin ja merkintätuetuokausannin, sekä toteutimme takuuosuuksien takaisin Hankinnan halukkailta takuuosuuksien omistajilta.

Liiketoimintamme jatkoi kasvua ja asiakasmääräkehityksemme säilyi suotuisana. Sijoitustoiminnan tulos oli hyvä ja vakavaraisuutemme pysyi hyvällä tasolla. Pohjantähden toiminta jatkoi kehittymistään koko vuoden ajan, poikkeuksellisista olosuhteista huolimatta.

Strategiassa keskityimme perustekemiseemme eli palvelemaan asiakkaitamme mahdollisimman hyvin. Saavutettavuutemme puhelimessa- ja verkkopalvelussa oli hyvällä tasolla koko vuoden ajan. Panostimme sähköisen asiointin kehittämisen kokonaisuuteen, jotta asiakkaidemme asiointi olisi mahdollisimman helppoa.

Toimimme Pohjantähdessä paikkariippumattomasti. Näemme hybridityöskentelyn myös tulevaisuuden toimintamallina. Toiminnassamme keskityimme edelleen asiakaskokemuksen korkeaan laatuun sekä asiakaspysyvyyteen.

1.1 Strategiassa keskityimme perustekemisen laatuun

Yhtiömme toimintaa ohjaavat arvot tarkastelukaudella olivat:

- Varmistan parhaan asiakaskokemuksen kaikessa tekemisessä
- Kannan vastuuni omasta ja työyhteisömme hyvinvoinnista
- Uudistan ja uudistan rohkeasti.

Näitä arvoja noudattamalla olemme onnistuneet kasvamaan ja erottumaan muuttuneessa markkinassa. Olemme reagoineet poikkeukselliseen tilanteeseen sen vaatimalla tavalla, toimintaa uudistaen. Digitaaliset ja henkilökohtaiset palvelumme täydentävät toisiaan ja mahdollistavat asiakkaalle sujuvan asiointin ajasta ja paikasta riippumatta.

1.2 Etuja asiakkaillemme

Tarjosimme asiakkaillemme palvelumallin, joka konkretisoitui erinomaisessa tavoitettavuudessa sekä palvelun henkilökohtaisuudessa. Tuimme yritysasiakkaitamme riskienhallintaa ja työturvallisuutta edistävillä palveluilla.

Teimme tiivistä ja tavoitteellista yhteistyötä kumppaniemme kanssa auttaaksemme asiakkaitamme ja tarjotaksemme parasta mahdollista turvaa ja palvelua. Eläkevakuutus Kumppanimme Veritas ja henkivakuutus Kumppanimme Aktia tarjoavat asiakkaillemme erinomaisen vakuutusturvan sekä palvelun.

Näiden lisäksi eläkevakuutuskumppanimme Veritas tukee yritysasiakkaitamme työhyvinvoinnin kehittämisessä.

Mitä huolellisempia asiakkaamme ovat, sitä enemmän palkitsemme heitä. Lisäksi kotivakuutukseemme on mahdollista valita erityinen ehdollinen omavastuu.

1.3 Ihmisen kokoista korvauspalvelua

Pohjantähden asiakasmäärän kasvu näkyy myös korvauspalveluissa. Korvauspalveluiden vuosi oli ennätysvilkas niin asiakkaiden yhteydenottojen, vahinkomäärien kuin kehityksen osalta. Tehtävänäme on auttaa asiakasta vahingon satuttua. Vastasimmekin 3 500 asiakaspuheluun kuukaudessa ja keskimääräinen odotusaika asiakkaalle oli alle 2 minuuttia.

Kasvaneiden asiakasyhteydenottojen seurauksena uudistimme puhelinvalikkomme interaktiiviseksi, jotta asiakas tavoittaa asiantuntijamme mahdollisimman nopeasti. Opetimme Aulis-robottiamme avustaviin korvauspalveluiden tehtäviin, jotta henkilöstömme aikaa vapautuisi entistä enemmän asiakkaille merkityksellisiin tehtäviin.

Aloitimme yhteistyön matkapuhelinvahingoissa Fonumin kanssa. Muiden kumppaneiden kanssa tiivistimme yhteistyötä kuluneena vuonna.

Syksyllä 2021 uudistimme myös korvauspalvelun organisaatiotamme vastaamaan paremmin henkilöstön toiveisiin ja asiakkaiden tarpeisiin.

Vuosi 2021 jää mieleen maltillisena vuotena ulkomailla sattuneiden vahinkojen osalta, mutta sitäkin vilkkaampana ajoneuvovahinkojen osalta. Vuonna 2021 maksoimme korvauksia yhteensä 77,8 miljoonan euron edestä (65,5 milj. 2020).

1.4 Hyvä sijoitusvuosi nousevien korkojen ympäristössä

Pohjantähden sijoitusomaisuuden käypä arvo vuoden 2021 lopussa oli 240,3 miljoonaa euroa (228,1 miljoonaa euroa vuonna 2020). Sijoitusomaisuuden markkinaehtoinen, keskimääräinen vuosituotto 3,3 %, vuodesta 2009 lähtien, on hyvällä tasolla suhteessa hallituksen asettamaan 2,0 %:n vuosituottotavoitteeseen.

Likvidien korko- ja osakesijoitusten painoa salkussa on pyritty aktiivisesti siirtämään kohti kassavirtapohjaisia vaihtoehtoisia sijoituskohteita.

Pelkän sijoitusomaisuuden kehityksen sijaan Pohjantähti mittaa sijoitustoiminnan menestystä omien varojen kehityksellä, vastuuelan huomioivan sijoitustaseen tasolla.

1.5 Toimintaamme kuvaavia lukuja

Ensivakuutuksen maksutulo vuonna 2021 oli 117,9 miljoonaa euroa (109,0 miljoonaa euroa vuonna 2020), kasvua edelliseen vuoteen 7,9 %. Maksutulo kasvoi liikennevakuutuksen ja vapaaehtoisen autovakuutuksen osalta yhteensä noin 3,8 miljoonaa euroa.

Luottotappiot olivat 0,2 miljoonaa euroa (0,2 miljoonaa euroa). Vakuutusmaksutuotot olivat 108,2 miljoonaa euroa (98,3 miljoonaa euroa) sisältäen luottotappiot ja vakuutusmaksuvastuun muutoksen.

Korvauskulut kasvoivat yhteensä noin 22,0 miljoonaa euroa ollen 87,7 miljoonaa euroa (65,7 miljoonaa euroa). Vahinkosuhte jälleenvakuutus huomioituna oli 80,5 % (66,2 %).

Yhtiön liikekulut kasvoivat 29,5 miljoonaa euroon (27,6 miljoonaa euroa). Pääasiassa liikekuluja kasvatti panostus maksutulon kasvattamiseen. Liikekulusuhteeksi muodostui 27,3 % (28,0 %). Yhdistetty kulusuhde heikkeni edellisvuodesta 108,3 %:iin (94,8 %).

Sijoitusten bruttotuotto oli 11,3 miljoonaa euroa (22,3 miljoonaa euroa) ja nettotuotto 6,9 miljoonaa euroa (10,2 miljoonaa euroa).

Emoyhtiön tulos oli 2,1 miljoonaa euroa (6,1 miljoonaa euroa). Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta heikkeni -6,3 miljoonaa euroon. Yhtiön tasoitusmäärää purettiin noin 4,7 miljoonaa euroa. Tasoitusmäärä oli tilikauden päättyessä 18,3 miljoonaa euroa (23,0 miljoonaa euroa).

Vakavaraisuutemme oli koko tilikauden hyvällä tasolla. Solvenssi II-direktiivin mukainen vakavaraisuussuhde oli 30.9.2021 tilanteessa 222 %.

2 Kehittämisen kohteina asiakaskokemus ja vastuullisuus

Koronapandemia muutti asiakaskäyttäytymistä ja siirsi asiakaspalvelun vahvasti puhelimeen ja sähköisiin kanaviin. Konttorimme ja osa palvelupisteistä palvelikin asiakkaita vain ajanvarauksin.

Taataksemme asiakkaillemme laadukkaan palvelun, laadimme palvelustrategian sekä sähköisen asioinnin strategian ja päivitimme sähköisen asioinnin kehityssuunnitelmamme. Uudistimme Oma Pohjantähti -palvelumme ulkoasun ja toimimme asiakkaille uusia palveluita mm. laskutukseen liittyen. Tehostimme myös puhelinkanavamme toimintaa ottamalla käyttöön asiakasta ohjaavan puhelinvalikon.

Asiakaskokemuksen rinnalla huomioimme toiminnassamme vastuullisuuden. Laadimme vastuullisuuspolitiikan ja käynnistimme vastuullisuutta huomioivat toimenpiteet sekä asiakkaiden että oman toimintamme osalta.

Uudistimme tuotestrategian ja tuotesuunnitelman vahvemmin asiakkaiden tarpeisiin vastaaviksi. Hyödynnämme tuotteidemme räätälöitävyyttä asiakkaiden eri vakuutusilanteisiin kohdentuvien tuotekonseptien rakentamisessa ja syksyllä 2021 pilotoimme ensimmäistä uuden tuotestrategian mukaista tuotekonseptia.

Kehitimme yhtiön tietoturvaluottuutta ja tietoturvatietoisuutta teknisten kehitystoimenpiteiden lisäksi mm. uudistamalla tietoturvaohjeet ja tietoturvakoulutuksen.

Mittava vakuutusjärjestelmän kokonaisuudistushanke eteni vuonna 2021 ensimmäisen vaiheen pilotointiin. Kokonaisuutena projektin toteutus eteni vahvasti ja projektissa päästiin valmistautumaan vuoden 2022 alkupuolella tapahtuvaan lanseeraukseen.

Lisäksi toimintaamme tehostivat monet valmistuneet projektit, kuten esimerkiksi kansallisen tulorekisterin (Katre) käyttöönotto, sähköinen arkistointi vakuutuspalveluissa ja sähköisen allekirjoituksen käyttöönotto.

3 Riskienhallinta – työtä toiminnan ennustettavuuden varmistamiseksi

Pohjantähti on asiakkaidensa omistama yhtiö, jonka vastuulla on asiakkaidemme riskien kantaminen. Asiakkaan tulee voida luottaa siihen, että pystymme kaikissa olosuhteissa täyttämään lupauksemme. Siksi kiinnitämme erityistä huomiota omaan riskienhallintaamme.

Osa näistä lupauksista ulottuu vuosikymmenien päähän tulevaisuuteen. Meidän on varauduttava tavanomaisiin ja epätodennäköisiin tapahtumiin niin vahinkovakuutustoiminnan, sijoitustoiminnan kuin toimintaympäristön osalta.

Riskienhallinnan lähtökohtana toimivat hallituksen hyväksymät riskienhallinnan periaatteet ja riskienhallintasuunnitelma. Periaatteet määrittelevät riskienhallinnan organisaation, toimintaperiaatteet sekä keskeiset riskienhallintakeinot.

Vuosittain laadittavassa riskienhallintasuunnitelmassa määritellään toiminnan konkreettiset tavoitteet ja sovellettavat valtuusrajat. Riskienhallinnan järjestämisestä vastaa kunkin toiminnan vetäjä hallituksen vahvistaman ohjeistuksen ja valtuuksiensa puitteissa. Riskienhallintatoiminto valvoo ja tukee toimintoja riskienhallinnan järjestämisessä.

Solvensi II -direktiivin riskienhallinnalle asettamat vaatimukset on otettu osaksi organisaatiota. Riskienhallintatoiminnon vetämänä muodostetaan yhtiön oma riski- ja vakavaraisuusarvio vähintään vuosittain sekä silloin, jos riskiprofiili merkittävästi muuttuu.

Organisaation operatiiviset riskit tunnistetaan säännöllisesti osana riskienhallintajärjestelmää kartoitusten, analyysien ja ilmoituskanavien avulla. Strategisia riskejä tunnistetaan ja arvioidaan säännöllisesti. Merkittävistä riskeistä ja niiden yhteysvaikutuksista sekä nousevista riskeistä raportoidaan säännöllisesti hallitukselle osana riskienhallinnan raportointia.

Yhtiön vastuuvaihtopolitiikassa on kuvattu vakuutustoiminnan tavoitteet, keskeiset prosessit sekä menettelytavat ja vastuut, joilla tuetaan strategisten tavoitteiden toteutumista. Nämä liittyvät muun muassa kannattavuuden seurantaan, vakuutusliikkeen merkitsemiseen ja jälleenvakuutusuojan hankkimiseen.

Vakuutustoiminnassa keskitymme ensisijaisesti henkilöiden sekä pienyritysten riskien vakuuttamiseen. Keskeiset riskit liittyvät hinnoitteluun sekä vakuutettavien kohteiden valintaan. Riskinmukainen hinnoittelu toteutetaan vakuutusmatemaattisten periaatteiden nojalla. Vakuutettavat kohteet valitaan vastuuvaihtopolitiikan nojalla. Pyrimme välttämään suurien sekä harvinaisten riskien vakuuttamista. Suurvahinkojen varalta olemme järjestäneet jälleenvakuutuksen turvaavasti.

Sijoitustoiminnassa harjoitamme maltillista riskinottoa pyrkien tasaiseen strategiaan mukaiseen tuottoon. Sijoitustoiminnan strateginen riskitaso määritellään yhtiön riskienhallintastrategiassa ja taktinen riskienhallintasuunnitelmassa. Sijoitusten riskitasoa hallitaan sisäisellä VaR-mittarilla.

Riskinottohalukkuus ja riskirajat toimivat keskeisenä riskienhallinnan välineenä sijoitustoiminnan päätöksenteossa. Yhtiön sijoituksista merkittävä osa on korkosijoituksia. Osakesijoituksissa painotetaan riskin maantieteellistä sekä toimiala- ja kohdeyritysten markkina-arvon mukaista hajauttamista.

Pohjantähden strategiset riskit liittyvät yhtiön asemaan muuttuvassa toimintaympäristössä. Toimintaympäristöön sisältyy sekä lyhyen ja pitkän aikavälin riskejä, jotka yhtiön on hallittava omassa toiminnassaan.

Riskienhallinnastamme ja merkittävimmistä riskeistämme kerromme tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa kohdassa Riskit ja riskienhallinta.

4 Valvonta

4.1 Sisäinen valvonta

Pohjantähden hallitus on vahvistanut yhtiön sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet. Ne määrittelevät sisäisen valvontamme tavoitteet, organisoitumisen, prosessit sekä raportointimenettelyt. Toimintaperiaatteet arvioidaan hallituksessa vuosittain.

Sisäisen valvonnan tavoitteena on varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen, resurssien taloudellinen ja tehokas käyttö, toimintaan liittyvien riskien riittävä hallinta sekä johtamisen tukena käytettävän taloudellisen ja muun informaation luotettavuus. Sisäinen valvonta on osa liiketoimintaamme ja sitä toteutetaan kaikilla organisaation tasoilla. Sisäinen valvonta kattaa soveltuvin osin myös ulkoistetut toiminnot.

Pohjantähdessä on lisäksi liiketoiminnoista riippumattomat toiminnot, jotka varmistavat sisäisen valvonnan kaikilla toiminnan alueilla ja tukevat sisäisen valvonnan kehittämistä. Nämä riippumattomat toiminnot ovat riskienhallinta, compliance-toiminto ja sisäinen tarkastus.

Taloudellisen raportoinnin tuottamisen päävastuu on yhtiön taloushallinnolla. Taloushallinnon tehtävänä on huolehtia siitä, että yhtiössä on käytettävissä oikea ja riittävä tieto yhtiön tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tähän sisältyy lakisääteisen raportoinnin (kirjanpito ja tilinpäätös) edellyttämän talousinformaation lisäksi yhtiön päätöksentekoa tukeva ja ohjaava ajantasainen ja olennainen tieto.

Toimintavuoden aikana on panostettu edelleen sisäisen valvonnan tehokkaaseen toteuttamiseen sekä osallistettu yhtiön eri toimintoja toiminnan valvontaan.

4.2 Compliance

Sisäiseen valvontaan kuuluu säännösten noudattamista valvova toiminto (compliance-toiminto). Pohjantähden hallitus on vahvistanut yhtiön compliance-toiminnolle toimintaperiaatteet, jotka arvioidaan hallituksessa vuosittain. Pohjantähden compliance-toiminto toimii riippumattomasti, päätoimisesti ja erillään yhtiön liiketoiminnasta raportoiden suoraan hallitukselle ja toimitusjohtajalle. Compliance-toiminnosta vastaa Compliance Officer.

Säännösten noudattamisella tarkoitetaan lakien, sitä alemman asteisten säännösten sekä viranomaismääräysten noudattamista. Lisäksi valvomme Pohjantähdessä hyvien toimintatapojen, vakuutusalan itsesääntelyn, yhtiön omien eettisten toimintaperiaatteiden (Code of Conduct) ja muiden sisäisten periaatteiden sekä yhtiön ohjeistusten noudattamista. Lähtökohtamme on, että lakien, viranomaismääräysten, sääntöjen sekä korkean etiikan noudattaminen on keskeinen osa yrityskulttuuriamme. Edellytämme jokaisen pohjantähtiläisen sitoutuvan tähän lähtökohtaan ja noudattavan sitä kaikessa toiminnassaan.

Säännösten noudattamatta jättämisellä voi olla vakavia taloudellisia, oikeudellisia, hallinnollisia tai yhtiön mainetta vahingoittavia seuraamuksia. Compliance-toiminnon tavoitteena on varmistaa säännösten noudattaminen koko yhtiössä kaikilla organisaatiotasolla. Tavoitteena on tunnistaa yhtiön toiminnassa ilmenevät compliance-riskit ja arvioida niiden merkitystä siten, että ennakointi-, valvonta- ja korjaustoimenpiteet kohdistetaan tehokkaasti. Tavoitteena on myös huomata mahdolliset laiminlyönnit nopeasti ja reagoida niihin asianmukaisesti sekä varmistaa korjaustoimenpiteiden riittävyys.

Toimintavuoden aikana syvennettiin ymmärrystä oikein toimimisen kulttuurin merkityksestä yhtenä menestyvän ja kehittyvän liiketoiminnan peruspilareista. Compliance-toiminnon ohjenuorana on viedä oikein toimiminen välttämätöntä ajantasaista dokumentaatiotasoa syvemmälle tasolle, liittäen se arkiseksi osaksi yhtiön puhetta, päätöksentekoa ja toimintaa.

Pandemiatilanteen jatkuminen ja yleinen kyberturvallisuuden liittyvien uhkien kasvaminen vaativat huomion kiinnittämistä ajantasaisten ohjeiden, toimintamallien ja periaatteiden käytännön toimivuuteen ja sääntelynmukaisuuteen kyseiset asiat huomioiden.

4.3 Sisäinen tarkastus

Pohjantähden sisäisen tarkastuksen tehtävänä on avustaa yhtiön hallitusta ja johtoa toiminnan ohjauksessa, valvonnassa ja varmistamisessa suorittamalla toimintaan kohdistuvaa tarkastusta. Sisäisen tarkastuksen suorittama tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi- ja varmistustoimintaa. Tarkastus tukee johtoa strategian toteuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen. Osana sisäistä valvontaa sisäinen tarkastus ja compliance-toiminto tekevät aktiivista ja tiivistä yhteistyötä riskienhallintatoiminnon kanssa.

Pohjantähden hallitus on vahvistanut yhtiön sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteet. Toimintaperiaatteet arvioidaan hallituksessa vuosittain.

Sisäinen tarkastus laatii vuosittain riskiperusteisen tarkastussuunnitelman toiminnan ja liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamisen näkökulmat huomioiden. Sisäinen tarkastus raportoi tehdyistä tarkastuksista sekä suositusten noudattamisesta ja toimenpiteistä johdolle ja hallitukselle. Sisäinen tarkastus on toteuttanut toimintavuonna 2021 suunnitelman mukaisia tarkastuksia ja raportoinut tarkastuksista hallitukselle.

Toimintavuonna yhtiössä on sisäisen tarkastuksen tehtävän hoitaminen ollut ulkoistettuna KPMG Oy:lle varmistaaksemme sisäisen tarkastuksen tehokkaan ja laadukkaan toiminnan. Ulkoistaminen perustuu kirjalliseen palvelusopimukseen.

5 Henkilöstö

Vuoden 2021 lopussa yhtiössämme työskenteli 285 henkilöä (304 henkilöä vuonna 2020), joista määräaikaisia oli 21 (21). Määräaikaisuuksien syynä ovat pääsääntöisesti olleet perhevapaat, opintovapaat, kausiluonteiset työt tai projektiperusteiset syyt.

Keskimääräinen henkilöstömäärämme vuonna 2021 oli 292 (290 henkilöä). Työsuhteisten lisäksi asiakkaillemme tarjoavat vakuutusturvaa edustajasuhteiset sekä franchising-yrittäjät ja heidän palveluksessaan olevat edustajat. Tämä joukko palveli asiakkaitamme yhteensä noin 120 henkilön vahvuksena (160 henkilöä vuoden 2020 lopussa).

Henkilöstöstämme noin puolet työskentelee pääkonttorillamme Hämeenlinnassa, kasvava määrä Tampereella ja loput palvelukonttoreillamme eri puolilla Suomea.

Vuoden 2021 osalta henkilöstön vaihtuvuus oli 9,1 %. Vuoden 2020 keväällä vietin päätökseen yhteistoimintaneuvotteluiden jälkeiset päätökset sekä useita määräaikaisuuksia päättyi, joka taustoittaa vaihtuvuuslukua 24 % (ilman YT:n vaikutusta vaihtuvuus 2020 oli 11,1 %).

Keskimääräinen palvelusaika vuonna 2021 oli 12 vuotta 7 kuukautta (11 v 5 kk).

Henkilöstömme sukupuolijakauma on vakiintunut parin viimeisen vuoden aikana: vuonna 2021 ja 2020 miesten määrä oli 32 % ja naisten määrä 68 %.

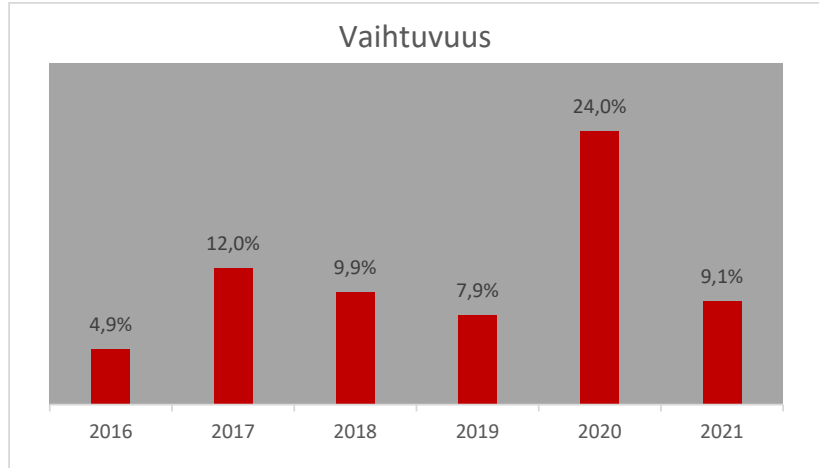
Työntekijöidemme keski-ikä oli vuoden 2021 lopussa 46 vuotta 2 kuukautta (45 vuotta). Naisten keski-ikä oli 46 vuotta (46 v 2 kk) ja miesten 46,5 vuotta (49 v 3 kk).

Sairaspoissaolot ovat pysyneet erinomaisella tasolla ollen 2,8 % (2020: 2,6 %). Sairauspoissaololuku sisältää kaikki sairauspoissaolot, myös yli 100 päivää jatkuneet ja tapaturmista aiheutuneet poissaolot.

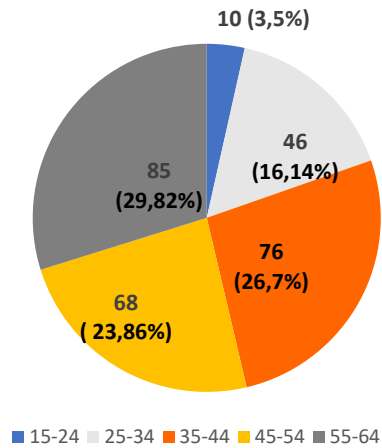
Tilikaudella maksetut palkat ja palkkiot ovat kehittyneet seuraavasti:

2021: 14 004 548 € | 2020: 15 465 290 € |
2019: 15 755 066 €

Vuotta 2021 on henkilöstön ja henkilöstötoimintojen näkökulmasta kuvattu tarkemmin erillisessä henkilöstöraportissa.

Henkilöstö ikäryhmittäin

6 Yhteiskuntavastuu

Toimimme Pohjantähdessä vastuullisesti ja eettisesti, kestävän kehityksen periaatteita noudattaen. Vastuullisuuspolitiikassamme korostuvat sosiaalinen, ekologinen ja taloudellinen vastuu sekä vastuu kumppanitoiminnastamme.

Haluamme vastata asiakkaiden odotuksiin ja lisäksi ohjata asiakkaita esimerkiksi ekologisten sähköisten palvelujen käyttöön. Asiakkaistamme enemmistö asioikin puhelimitse tai sähköisiä kanavia käyttäen.

Keskinäisenä yhtiönä kohdennamme toimintamme tuloksesta suuren osan omistaja-asiakkaidemme hyväksi palveluiden ja tuotteiden kehittämisellä sekä kilpailukykyisillä vakuutusmaksuilla.

Olemme poliittisesti sitoutumaton yhtiö emmekä anna vaalitukea. Pohjantähden edustajia on alan järjestöissä, muun muassa Finanssiala ry:n (FA) vastuullisuustoimikunnassa sekä muissa yhteiskunnallisissa organisaatioissa vaikuttamassa toimialamme myönteiseen kehitykseen. Olemme sitoutuneet finanssialan toimijana ja FA:n jäsenenä vastuullisuus- ja ilmastotyöryhmien sopimien tavoitteiden edistämiseen.

Sijoitustoiminnassamme huomioimme vastuullisuuden vaatimukset ja kannustamme varainhoitajiamme noudattamaan YK:n kestävän kehityksen tavoitteita. Sijoitussuunnitelmassamme olemme tunnistanee toiminnassamme huomioitaviksi teemoiksi vähähiilisyden aktiivisen edistämisen sekä ympäristötehokkuuden kasvattamisen suorissa kiinteistösijoituksissa.

Keskinäisenä, asiakasomistajiemme eduista huolehtivana yhtiönä hyväntekeväisyyteen kohdistamamme varat ovat maltillisia. Pyrimme kohdistamaan ne yhteiskunnallista hyvää tekeviin kohteisiin. Joulutervehdyksiin varaamamme varat suuntasimme Pelastakaa Lapset ry:n kautta suomalaisten vähävaraisten lapsiperheiden auttamiseen. Tuimme lisäksi Helsingin eläinsuojeluyhdistyksen toimintaa sekä HPK:n nuorisotyötä tavoitteena nuorten ja lasten liikunnan edistäminen. Lisäksi lahjoitimme 10 000 euroa lasten ja nuorten syrjäytymistä ehkäisevään työhön.

Noudatamme kaikessa toiminnassamme lakeja, yhtiön tekemiä sitoumuksia sekä hyvää hallintotapaa, joka perustuu Corporate Governancen tarkoitamiin hallintokoodeihin.

7 Hallinto omistajien etujen valvojana

Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö on vakuutusyhtiölain tarkoittama keskinäinen vahinkovakuutusyhtiö ja yhtiön hallintotapa perustuu yhtiömuodon mukaisesti keskinäisyyteen.

Yhtiön toiminnan perustana ovat vakuutusala koskeva lainsäädäntö, yhtiöjärjestys, Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet sekä yhtiön sisäiset hallintojärjestelmää koskevat periaatteet ja politiikat. Pohjantähti noudattaa keskinäiselle yhtiölle soveltuvin osin Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (Corporate Governance 2020). Pohjantähden selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sisältyy tähän toimintakertomukseen.

7.1 Yhtiökokous

Keskinäisen vakuutusyhtiön osakkaita ovat vakuutuksenottajat ja takuuosuuksien omistajat. Ylin päätösvalta on yhtiökokouksella. Yhtiökokouksessa osakkaalla käytettävissä olevan äänimäärän määräytymisen perusteista on säädetty yhtiöjärjestyksessä.

Toimintavuoden varsinainen yhtiökokous pidettiin 15.6.2021. Yhtiökokous päätti hallituksen jäsenten valinnasta ja palkkioista. Yhtiökokous päätti, että hallituksen jäseninä jatkoivat vuoden 2020 yhtiökokouksessa valitut jäsenet. Lisäksi yhtiökokous päätti tilintarkastusyhteisön valinnasta. Tilintarkastusyhteisöksi valittiin edelleen Ernst & Young Oy päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT Ulla Nykky. Lisäksi yhtiökokous päätti valtuuttaa hallituksen päättämään 50 000 euron lahjoituksesta yleishyödylliseen tarkoitukseen. Yhtiökokous päätti lisäksi valtuuttaa hallituksen päättämään merkintäetu oikeusannista, suunnatusta takuuosuusannista Aktia Henkivakuutus Oy:lle sekä omien takuuosuuksien hankinnasta.

7.2 Hallitus

Pohjantähden hallitukseen kuuluu yhtiöjärjestyksen mukaan 3–6 jäsentä. Yhtiökokous päättää hallituksen jäsenten lukumäärästä sekä valitsee hallituksen jäsenet vuodeksi kerrallaan. Vuonna 2021 yhtiökokous päätti hallituksen jäsenmääräksi kuusi jäsentä kuten edellisinkin vuosina. Hallitus valitsee kunkin toimikautensa alussa keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Hallitukseen valittavan jäsenen on oltava hyvämaineinen, ja hänellä on oltava tehtävän hoitamisen vaatima ammatillinen pätevyys ja kokemus. Hallituksessa on lisäksi oltava edustettuna sellainen yleinen vakuutus toiminnan tuntemus kuin vakuutusyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Hallituksen jäsenillä tulee kokonaisuutena arvioiden olla sopivaa ammatillista kokemusta vakuutus- ja rahoitusmarkkinoista, yhtiön liiketoimintastrategiasta ja liiketoimintamallista, hallintojärjestelmästä, rahoitus- ja vakuutusmatemaattisesta analyysistä sekä sääntelystä.

Hallituksen tulee johtaa yhtiötä ammattitaitoisesti, terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden sekä luotettavaa hallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti. Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Pohjantähden varsinaisessa yhtiökokouksessa 15.6.2021 hallituksen jäseniksi valittiin OTK **Kari Kaartinen**, GeMBA **Jussi Pohto**, KTM **Taru Narvanmaa**, vakuutustieteen professori, FT **Lasse Koskinen**; DI **Virpi Ruoti** ja KTM **Harri Lauslahti**. Hallitus valitsi puheenjohtajaksi keskuudestaan Kari Kaartisen, varapuheenjohtajaksi Jussi Pohdon ja sihteeriksi yhtiön lakimiehen **Krista Rantalan**.

Hallituksen perustehtävänä on strategisen ohjauksen lisäksi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen. Näihin kuuluvina hallitus on määritellyt yhtiön keskeisiksi toimintoiksi riskienhallinnan, sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen sekä compliance-toiminnon, joiden tilan hallitus arvioi vuosittain. Muiksi keskeisiksi toimintoiksi hallitus on määritellyt aktuaaritoiminnon, kirjanpidon, varainhoidon ja hallinnon.

Hallitustyön tukena toimii kolme toimikuntaa. Sijoitustoimikunnan tehtävänä on edistää ja valmistella sijoitusasioita hallitukselle. Sijoitustoimikuntaan kuuluu kaksi hallituksen jäsentä sekä Pohjantähden toimitusjohtaja, sijoitusjohtaja, riskienhallintajohtaja, aktuaarijohtaja, talousjohtaja ja kaksi ulkopuolista asiantuntijajäsentä.

Hallitustyön avuksi on perustettu myös riskienhallintatoimikunta, jonka tehtävänä on edistää ja valmistella riskienhallintaan liittyviä asioita hallitukselle. Riskienhallintatoimikuntaan kuuluu kaksi hallituksen jäsentä sekä Pohjantähden toimitusjohtaja, riskienhallintajohtaja, sijoitusjohtaja, aktuaarijohtaja ja talousjohtaja.

Kolmas hallitustyön tukena toimiva toimikunta on ICT-toimikunta. Toimikunnan tehtävänä on varmistaa, että yhtiön teknologiaratkaisuihin, digitalisaatiokehitykseen ja tietoturvallisuuden liittyvät asiat on valmisteltu kattavasti hallituksen päätöksentekoa varten ja hallitus saa näistä riittävästi tietoa. ICT-toimikunta ohjaa ja auttaa kehittämään yhtiön strategiakauden aikaista ICT-suunnitelmaa sekä yhtiön tietoturvallisuuden kehittämissuunnitelmaa.

Hallitus laatii vuosittain kalenterin, joka sisältää hallitusvastuuseen kuuluvat hallituksen käsiteltäväksi tulevat asiat. Vuosikalenteri sisältää Pohjantähden omien hallitusasioiden lisäksi mm. vakuutusyhtiölain ja Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelman sisältämät hallituksen vastuulle kuuluvat asiat. Työskentelynsä tehokkuuden takaamiseksi hallitus arvioi itsearviointina vuosittain toimintaansa ja työskentelytapojaan.

Hallitus on arvioinut jäsentensä riippumattomuuden ja kaikki hallituksen jäsenet ovat hallinnointikoodin tarkoittamalla tavalla riippumattomia yhtiöstä.

Hallitus kokoontui 13 kertaa vuonna 2021. Kokouksien osallistumisprosentti oli lähes 100 %.

7.3 Nimitystoimikunta

Toimintavuonna varsinainen yhtiökokous päätti 15.6.2021 nimitystoimikunnan perustamisesta ja hyväksyi nimitystoimikunnan työjärjestyksen. Yhtiökokouksen valtuuttamana hallitus nimitti nimitystoimikunnan jäseniksi yhteensä kuusi jäsentä yhtiön osakkaista, neljä vakuutusasiakasta ja kaksi takuusuudenomistajan nimeämää jäsentä.

Nimitystoimikunnan tehtävänä on valmistella hallituksen jäsenten valintaan ja palkkiointiin liittyviä asioita yhtiökokoukselle. Nimitystoimikunnan jäsenten toimikausi alkaa hallituksen nimitettyä nimitystoimikunnan jäsenet. Toimikausi päättyy nimittämistä seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen hallituksen nimitettyä nimitystoimikunnan uudet jäsenet. Nimitystoimikunta on kokoontunut kerran toimintavuonna.

7.4 Toimitusjohtaja ja muu johto

Toimitusjohtajan tehtävänä on hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hoitamalla liiketoimintaa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti ja huolehtia, että yhtiö toimii lain, viranomaismääräysten, hyvän vakuutustavan ja sopimusvelvoitteiden mukaisesti. Yhtiön toimitusjohtajana toimii **Aki Kiilläinen**.

Yhtiön varatoimitusjohtajana toimii Krista Rantala. Varatoimitusjohtaja avustaa toimitusjohtajaa ja toimii tarvittaessa hänen sijaisenaan. Varatoimitusjohtaja vastaa toimitusjohtajan alaisuudessa hallinnosta ja varatoimitusjohtaja toimii myös yhtiön lakimiehenä.

Lisäksi toimitusjohtajaa avustavat johtoryhmä ja muut yhtiön johtoon kuuluvat, keskeisistä toiminnoista vastaavat henkilöt.

7.5 Lähipiiri

Pohjantähdellä on hallituksen vahvistama ohjeistus lähipiirioikeustoimista. Eturistiriitojen torjumista koskevaa ohjeistusta on sisällytetty myös Code of Conduct -periaatteisiin. Yhtiön lähipiiriin kuuluvat henkilöt on dokumentoitu. Lähipiiriin kuuluvilta henkilöiltä pyydetään vuosittain selvitys heidän muista vastuus asemistaan.

Lähipiirin kanssa tehtäviin oikeustoimiin tulee olla toimitusjohtajan lupa. Lähipiirioikeustoimien raportoinnista hallitukselle vastaa toimitusjohtaja ja oikeustoimia valvoo sisäinen tarkastus. Selvitys tehdyistä oikeustoimista saatetaan hallituksen tietoon vuosittain.

Hallitus käsittelee edellisen vuoden mahdolliset lähipiirioikeustoimet seuraavan vuoden alussa. Vuonna 2021 ei ole tehty lähipiirioikeustoimia.

7.6 Sisäpiirihallinto

Pohjantähdellä on hallituksen vahvistama sisäpiiriohje. Yhtiöllä ei ole pysyvää julkista sisäpiirirekisteriä, koska yhtiö on keskinäinen yhtiö. Samasta syystä yhtiöllä ei ole myöskään pysyvää yritys kohtaista sisäpiirirekisteriä. Hallitus päättää tarvittaessa hankekohtaisesti sisäpiirirekisterin käyttöön otosta.

7.7 Konserni

Pohjantähden konserniin kuului vuoden 2021 ajan emoyhtiö Pohjantähti Keskinäisen Vakuutusyhtiön lisäksi pääasiassa kiinteistöyhtiöitä. Konserniin kuuluivat Vanajan Liikehuoneistot Oy, Kiinteistö Oy Reskan Kulma sekä Vanain Kiinteistö Oy. Omistusosuus tamperelaisessa Kyttälänkontu Oy:ssä on noin 55 %.

Keskinäisen osakeomistuksen eliminoinnissa on käytetty hankintamenomenetelmää. Kiinteistöyhtiöiden rakennusten suunnitelman mukaiset poistot on kirjattu konsernitilinpäätöksessä.

7.8 Omistusyhteisyritykset

Asunto Oy Hämeenlinnan Hallituskatu 12 -nimisessä yhtiössä Pohjantähden omistus on noin 22 %. Yhtiötä ei ole yhdistetty konsernitilinpäätökseen sen vähäisen merkityksen vuoksi.

8 Takuuosuudet, oma pääoma ja rahastot

8.1 Takuuosuudet

Takuupääoman määrä on 13 319 000 euroa. Tämä vastaa 13 319 kappaletta B-sarjan takuuosuuksia, joiden kirjanpidollinen vasta-arvo on 1 000 euroa kappaleelta. Hallituksen saaman valtuutuksen nojalla suunnattu takuuosuusanti, merkintäetuoikeusanti sekä omien takuuosuuksien hankinta toteutettiin syksyllä 2021. Aktia Henkivakuutus Oy merkitsi 2 609 ja Eläkevakuutusyhtiö Veritas 2 635 uutta takuuosuutta. Lisäksi asiakasomistajat merkitsivät 11 uutta takuuosuutta ja yhtiö hankki 203 takuuosuutta takaisin asiakasomistajilta. Takuupääoma on jakautunut siten, että asiakkailtamme on 52, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisella 3 907, Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritaksella 6 542 ja Aktia Henkivakuutus Oy:llä 2 609 B-sarjan takuuosuutta. Yksi B-sarjan takuuosuus tuottaa 200 ääntä yhtiökokouksessa käytettäväksi.

8.1.1 Takuuosuudet omassa hallussa

Pohjantähden omassa hallussa on 209 B-sarjan takuuosuutta, yhteiseltä kirjanpidolliselta vasta-arvoltaan 209 000 euroa.

8.1.2 Selvitys hallituksen ja johdon omistuksesta

Hallituksen jäsenten taikka yhtiön ylimmän johdon tai heidän lähipiirinsä omistuksessa ei ole B-sarjan takuuosuuksia.

8.2 Oma pääoma ja rahastot

Tilinpäätöksen mukaiset rahastot ovat:

SIDOTTU OMA PÄÄOMA

Pohjarahasto	2 520 564
Takuupääoma	13 319 000

VAPAA OMA PÄÄOMA

Muut rahastot	7 843 312
Ylijäämä	42 595 848
	<hr/>
	66 278 725

8.2.1 Hallituksen ehdotus voiton käytöstä

Tilikauden voitto verojen jälkeen oli 2 143 254,33 euroa (vuosi 2020: 6 149 509,29 euroa)

Takuuosuuksien B-sarjan yhtiön ulkopuolisille omistajille maksetaan voitonjakona yhtiöjärjestyksen mukaan korkoa yhtiökokouksen päättämän koron mukaisesti. Loput yhtiön voitosta jätetään ylijäämien tilille. Yhtiön hallussa oleville omille takuuosuuksille ei makseta korkoa. Hallitus esittää, että yhtiön ulkopuolisessa omistuksessa oleville B-sarjan takuuosuuksille maksetaan korkoa 4,5 %, euromääräisesti 589 950,00 euroa.

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 50 439 160 euroa.

Tilikauden päättymisen jälkeen Pohjantähden maksuvalmius on jatkunut hyvänä.

Hallinto

Hallitus

Kari Kaartinen, Hämeenlinna (puheenjohtaja 26.6.2018 alkaen)
Jussi Pohto, Hämeenlinna (varapuheenjohtaja)
Lasse Koskinen, Tampere
Taru Narvanmaa, Turku
Virpi Ruoti, Helsinki
Harri Lauslahti, Kauniainen

Johtoryhmä

Aki Kiiliäinen, toimitusjohtaja
Krista Rantala, varatoimitusjohtaja, yhtiön lakimies
Minna Kiiso, korvaus- ja vakuutuspalvelujohtaja
Elina Kotilainen, tietohallintojohtaja, lisäksi vakuutuspalvelujohtaja 1.10.2021 alkaen
Riitta Yliviikari, liiketoimintajohtaja 19.2.2021 asti
Jani Partanen, talous-, sijoitus- ja tasehallintajohtaja
Kati Knopp-Nyholm, henkilöstöjohtaja
Jenni Niiranen, markkinointi- ja viestintäjohtaja 1.11.2021 alkaen
Iina Welling, asiakkuusjohtaja 1.11.2021 alkaen

Charlotte (ent. Linda) Alarova, henkilöstöedustaja 24.9.2021 asti
Titta Kolmonen, henkilöstöedustaja 14.10.2021 alkaen

Muu johto

Vesa-Jaakko Rantala, Compliance Officer
Kari Lahti, aktuaarijohtaja
Jani Pajukangas, riskienhallintajohtaja
Harri Leppiniemi, sisäinen tarkastaja (KPMG / ulkoistettu palvelu)

Tilintarkastajat

Tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT Ulla Nykky

9 Tarkastelukauden jälkeiset tapahtumat

Kasvun ja kehittämisen panostukset tulevat edelleen muodostamaan merkittävän osan liikekuluistamme vuoden 2022 aikana. Liikekulujen kasvun pidämme hallinnassa toimintojamme tehostamalla. Käynnistimme 31.1. 2022 muutosneuvottelut liiketoimintojen uudelleen organisoimiseksi ja työvoiman käytön vähentämiseksi. Kehityskohteenamme on jatkossakin alueellinen organisoituminen, sillä haluamme myös tulevaisuudessa palvella asiakkaitamme lähellä. Onnistunut franchising-toiminnan käynnistys on osaltaan kehittänyt paikallista palveluamme ja tarkoituksena on vahvistaa tätä toimintaa muuttamalla uusasiakashankinta franchising-konseptiin perustuvaksi.

Helmikuussa 2022 tapahtunut Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja tästä seuranneet talousvaikutukset ovat vaikuttaneet toimintaamme etenkin sijoitustoiminnan tuottojen kautta. Kriisin eskaloituessa Pohjantähden altistumat suoraan Venäjän markkinoille tulivat ainoastaan pienistä, kehittyvien markkinoiden osakeindeksien Venäjä-painoista.

Merkittävimmät vaikutukset Pohjantähdelle tulevat epäsuorasti, etenkin eurooppalaisten yritysainamarkkinoiden luottoriskilisien kautta. Maaliskuussa 2022 tehtyjen arvioiden perusteella yhtiön vakavaraisuus on edelleen hyvällä tasolla, eikä aktiivisia sijoitusriskitason muutoksia ole koettu tarpeellisiksi.

10 Tulevaisuuden näkymät

Pohjantähden vakuutusmaksutulon odotetaan kasvavan vuonna 2022 tavoitteena olevan 5 - 10 %:n mukaisesti. Vahinkosuhteen kehitys yksittäisen vuoden tasolla on merkittävästi riippuvainen yksittäisten suurvahinkojen, aikaisempina vuosina sattuneiden vahinkojen korvausvastuuseen liittyvien muutosten, sekä vahinkofrekvenssin muutoksista johtuen.

Sijoitustoiminnan markkinaehtoinen tulos on vahvasti riippuvainen pääomamarkkinoiden kehityksestä.

Ennalta arvaamattomat, merkittävät tapahtumat saattavat vaikuttaa Pohjantähden kannattavuuteen merkittävästi.

Tuloslaskelma 1.1. - 31.12.2021

	KONSERNI	KONSERNI
	2021	2020
Vakuutustekninen laskelma:		
Vakuutusmaksutuotot		
Vakuutusmaksutulo	117 579 224,59	108 969 341,51
Jälleenvakuuttajien osuus	-6 415 612,10	-5 940 860,37
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-3 011 500,05	-4 615 144,44
Jälleenvakuuttajien osuus	83 376,61	-73 553,13
Vakuutusmaksutuotot	108 235 489,05	98 339 783,57
Korvauskulut		
Maksetut korvaukset	-80 789 974,68	-68 381 331,85
Jälleenvakuuttajien osuus	2 966 396,58	2 995 991,13
Korvausvastuun muutos	-11 143 117,73	-1 909 241,37
Jälleenvakuuttajien osuus	1 265 552,41	1 616 828,82
Korvauskulut	-87 701 143,42	-65 677 753,27
Liikekulut	-29 410 569,16	-27 450 491,74
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	-8 876 223,53	5 211 538,56
Tasoitusmäärän muutos	4 665 687,00	-7 816 748,25
Vakuutustekninen kate	-4 210 536,53	-2 605 209,69
Muu kuin vakuutustekninen laskelma:		
Sijoitustoiminta		
Sijoitustoiminnan tuotot	11 300 246,42	22 301 501,63
Sijoitustoiminnan kulut	-4 149 140,47	-11 803 028,89
Sijoitustoiminnan nettotuotto	7 151 105,95	10 498 472,74
Muut tuotot ja kulut		
Muut tuotot	362 229,94	299 175,00
	362 229,94	299 175,00
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta		
Tilikauden verot	-481 826,21	-1 491 127,00
Aikaisempien tilikausien verot	-290 281,41	87 844,54
Laskennallinen vero	5 076,19	-34 799,29
Tuloverot	-767 031,43	-1 438 081,75
Vähemmistöosuudet	-1 888,09	-8 725,11
Konsernin voitto tilikaudelta	2 533 879,84	6 745 631,19

Tase 31.12.2021

	<i>KONSERNI</i>	<i>KONSERNI</i>
VASTAAVAA	2021	2020
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	8 169 530,02	7 161 037,06
Muut pitkävaikuttiset menot	348 741,50	391 109,63
Ennakkomaksut	1 585 014,67	1 354 394,81
Aineettomat hyödykkeet	<u>10 103 286,19</u>	<u>8 906 541,50</u>
Sijoitukset		
Kiinteistösijoitukset		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	9 211 000,12	11 484 805,65
Kiinteistösijoitukset	9 211 000,12	11 484 805,65
Muut sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	99 813 938,89	91 067 554,98
Rahoitusmarkkinavälineet	109 950 591,98	104 794 572,82
Kiinnelainasaamiset	54 153,65	88 706,06
Muut lainasaamiset	3 005 592,67	3 002 995,76
Talletukset	1 719 284,69	3 719 720,87
Muut sijoitukset	214 543 561,88	202 673 550,49
Sijoitukset yhteensä	<u>223 754 562,00</u>	<u>214 158 356,14</u>
Saamiset		
Ensivakuutustoiminnasta		
Vakuutuksenottajilta	29 783 396,64	28 178 049,13
Jälleenvakuutustoiminnasta	1 829 869,77	1 759 922,08
Muut saamiset	7 875 343,60	7 709 252,25
Laskennalliset verosaamiset	555 202,07	549 584,69
Saamiset	<u>40 043 812,08</u>	<u>38 196 808,15</u>
Muu omaisuus		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	2 497 933,62	1 257 058,71
Muut aineelliset hyödykkeet	82 309,72	67 357,75
Tavaravarastot	178 998,28	265 021,50
Aineelliset hyödykkeet	<u>2 759 241,62</u>	<u>1 589 437,96</u>
Rahat ja pankkisaamiset	<u>10 572 415,36</u>	<u>7 314 740,56</u>
Muu omaisuus	13 331 656,98	8 904 178,52
Siirtosaamiset		
Korot ja vuokrat	937 651,22	955 863,48
Muut siirtosaamiset	1 006 756,45	2 583 219,34
Siirtosaamiset	<u>1 944 407,67</u>	<u>3 539 082,82</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>289 177 724,92</u>	<u>273 704 967,13</u>

Tase 31.12.2021

	<i>KONSERNI</i>	<i>KONSERNI</i>
VASTATTAVAA	2021	2020
Oma pääoma		
Pohjarahasto	2 520 563,78	2 520 563,78
Takuupääoma	13 319 000,00	8 064 000,00
Muut rahastot	7 843 311,51	7 843 311,51
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	39 179 321,92	32 894 546,75
Tilikauden voitto (tappio)	2 533 879,84	6 745 631,19
Oma pääoma	<u>65 396 077,05</u>	<u>58 068 053,23</u>
Vähemmistöosuus	1 908 032,44	1 906 144,34
Vakuutustekninen vastuovelka		
Vakuutusmaksuvastuu	48 937 981,74	45 926 481,69
Jälleenvakuuttajien osuus	-1 713 343,28	-1 629 966,67
Korvausvastuu	149 756 709,74	138 613 592,00
Jälleenvakuuttajien osuus	-14 011 879,87	-12 746 327,45
Tasoisuusmäärä	18 322 981,00	22 988 668,00
Vakuutustekninen vastuovelka	<u>201 292 449,33</u>	<u>193 152 447,57</u>
Velat		
Ensivakuutustoiminnasta	2 590 185,17	2 740 782,48
Jälleenvakuutustoiminnasta	2 701 905,98	2 504 484,19
Muut velat	10 457 299,43	9 309 548,82
Laskennalliset verovelat	388 774,19	388 233,00
Velat	<u>16 138 164,77</u>	<u>14 943 048,49</u>
Siirtovelat	4 443 001,33	5 635 273,50
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>289 177 724,92</u>	<u>273 704 967,13</u>

1. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Konserni

1.1. Vakuutusmaksutulo	2021	2020
Vahinkovakuutus	EUR	EUR
Ensivakuutus		
Kotimaasta	117 579 224,59	108 969 341,51
Jälleenvakuutus		
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	117 579 224,59	108 969 341,51

Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät

Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	227 081,87	203 361,44
Jakojärjestelmämaksut	4 639 745,95	4 643 700,58
Vakuutusmaksuvero	21 308 185,90	19 739 935,65
Palosuojelumaksu	300 952,89	295 140,16
Liikenneturvallisuusmaksu	202 390,87	187 155,92
Työturvallisuusmaksu	147 715,89	159 584,19
Yhteensä	26 826 073,37	25 228 877,94

1.2. Liikekulujen erittely

Konserni

	2021	2020
	EUR	EUR
Kokonaisliikekulut toiminnoittain		
Vahinkovakuutus:		
Maksetut korvaukset	8 084 500,06	7 553 550,27
Liikekulut	29 410 569,15	27 450 491,74
Sijoitustoiminnan hoitokulut	400 448,68	373 884,35
Yhteensä	37 895 517,90	35 377 926,36
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	9 676 251,86	7 596 147,69
Muut vakuutusten hankintamenot	2 880 628,42	4 143 380,27
Vakuutusten hoitokulut	11 642 863,18	10 857 821,84
Hallintokulut	6 232 507,43	5 830 221,41
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet(-)	-1 021 681,73	-977 079,47
Yhteensä	29 410 569,15	27 450 491,74

1.3. Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

Konserni

	2021	2020
	EUR	EUR
Henkilöstökulut:		
Palkat ja palkkiot	14 004 548,56	15 465 289,90
Eläkekulut	2 326 021,90	2 165 666,99
Muut henkilösivukulut	599 696,12	419 041,21
Yhteensä	16 930 266,58	18 049 998,10

Henkilöstön keskimääräinen luku tilikauden aikana **292** **290**

Johdon palkat ja palkkiot

toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	438 037,51	409 029,52
hallituksen jäsenet ja varajäsenet	262 000,00	251 750,00

Yhteensä **700 037,51** **660 779,52**

Johdon eläkesitoumukset

Toimitusjohtajan eläkeikä on lainmukainen

Toimitusjohtajalle ja hallituksen jäsenille

- myönnettyjä rahalainoja ei ollut
- koskevia vakuuksia tai vastuusitoumuksia ei ole

Tilintarkastajien palkkiot

	2021	2020
	EUR	EUR
Tilintarkastus	105 478,12	170 044,98
Yhteensä	105 478,12	170 044,98

1.4. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

Konserni

	2021	2020
	EUR	EUR
Sijoitustoiminnan tuotot:		
Tuotot kiinteistösijoituksista		
Muut tuotot	953 843,85	998 980,32
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	16 830,58	16 530,40
Korkotuotot	1 991 252,97	3 196 291,07
Muut tuotot	4 503 508,28	204 783,98
Yhteensä	7 465 435,68	4 416 585,77
Arvon alentumisten palautukset	500 142,90	7 582 211,70
Myyntivoitot	3 304 912,09	10 295 124,84
Yhteensä	11 270 490,67	22 293 922,31
Sijoitustoiminnan kulut:		
Kulut kiinteistösijoituksista	1 108 242,78	1 036 687,18
Kulut muista sijoituksista	698 642,37	705 323,96
Korkokulut ja muut vieraan pääoman muille kuin konserniyrityksille	47 259,83	68 942,53
Yhteensä	1 854 144,98	1 810 953,67
Arvon alentumiset ja poistot		
Arvon alentumiset	1 811 169,02	9 317 551,13
Rakennusten suunnitelmapoistot	329 147,25	290 072,50
Myyntitappiot	124 923,47	399 520,14
Yhteensä	4 119 384,72	11 818 097,44
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua	7 151 105,95	10 475 824,87
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	7 151 105,95	10 475 824,87

2. TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konserni

2.1. Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

	2021	2020
	EUR	EUR
Jäljellä oleva hankintameno	3 629 034,47	4 458 993,79
Kirjanpitoarvo	3 629 034,47	4 458 993,79
Käypä arvo	3 858 600,00	4 663 359,32

2.2. Taseen erän Muut lainasaamiset erittely vakuuden mukaan:

	2021	2020
	EUR	EUR
Muut lainasaamiset:		
Muu vakuus (eriteltynä, jos määrä on olennainen)	54 153,65	88 706,06
Yhteensä	54 153,65	88 706,06

2.3. Oman pääoman muutokset

	<i>KONSERNI</i> 2021	<i>KONSERNI</i> 2020
Pohjarahasto 1.1.	2 520 563,78	2 520 563,78
Pohjarahasto 31.12.	2 520 563,78	2 520 563,78
Takuupääoma 1.1.	8 064 000,00	8 064 000,00
Takuuosuusanti	5 255 000,00	0,00
Takuupääoma 31.12.	13 319 000,00	8 064 000,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	7 824 000,00	7 824 000,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	7 824 000,00	7 824 000,00
Muut rahastot 1.1.	19 311,51	19 311,51
Muut rahastot 31.12.	19 311,51	19 311,51
Voittovarot 1.1.	39 640 177,94	33 550 666,40
Takuupääoman korko	-257 856,02	-80 580,00
Takuupääoman takaisinankinta	-203 000,00	
Tilikauden voitto/tappio	2 533 879,84	6 745 631,19
Erittelyn oikaisu		-575 539,66
Voittovarot 31.12.	41 713 201,76	39 640 177,94
Oma pääoma 31.12.	65 396 077,05	58 068 053,23
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset jakautuvat	1 943 871,85	1 941 160,15
- edellisten tilikausien tulokseen	1 552 927,15	1 396 718,12
- tilikauden tulokseen	2 170,51	156 209,03
- verovelkoihin	388 774,19	388 233,00

(I) Suora rahoituslaskelma**Liiketoiminnan rahavirta**

	EMOYHTIÖ 2021 EUR	EMOYHTIÖ 2020 EUR	KONSERNI 2021 EUR	KONSERNI 2020 EUR
Tuleva rahavirta + merkkinen				
Menevä rahavirta - merkkinen				
Saadut vakuutusmaksut	115 831 146	106 431 253	115 831 146	106 431 253
jälleenvakuuttajille maksettu osuus	-6 218 190	-6 062 474	-6 218 190	-6 062 474
Maksetut korvaukset	-72 425 422	-59 838 433	-72 425 422	-59 838 433
jälleenvakuuttajilta saatu osuus	2 896 449	5 122 084	2 896 449	5 122 084
Saadut korot	2 021 598	3 466 001	2 010 549	3 448 980
Saadut osingot	17 840	28 454	17 840	28 454
Saadut muut sijoitustulot ja tulot liiketoiminnan muista tuotoista	5 373 763	1 604 506	5 387 341	1 651 562
Maksut henkilöstökuluista	-16 954 237	-18 165 819	-16 954 237	-18 165 819
Muut maksut liiketoiminnan kuluista	-18 942 312	-15 665 053	-18 638 074	-15 417 489
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	11 600 635	16 920 519	11 907 401	17 198 118
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-47 193	-68 916	-47 260	-68 943
Maksetut välittömät verot	244 654	-282 219	244 654	-282 219
Liiketoiminnan rahavirta	11 798 095	16 569 385	12 104 795	16 846 957

Investointien rahavirta

Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-12 604 923	-21 670 329	-12 604 923	-21 670 339
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	3 559 449	10 177 166	3 235 548	9 916 203
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-4 243 163	-5 618 425	-4 271 890	-5 607 178
Investointien rahavirta	-13 288 636	-17 111 588	-13 641 264	-17 361 315

Rahoituksen rahavirta

Maksullinen osakeanti	5 255 000	0	5 255 000	0
Omien osakkeiden hankkiminen	-203 000	0	-203 000	0
Omien osakkeiden myynti	0	0	0	0
Lainojen nostot	0	0	0	0
Lainojen takaisinmaksut	0	0	0	0
Maksetut osingot/takuupääoman korot ja muu voitonjako	-257 856	-80 580	-257 856	-80 580
Rahoituksen rahavirta	4 794 144	-80 580	4 794 144	-80 580

Rahavarojen muutos	3 303 603	-622 784	3 257 675	-594 938
Rahavarat tilikauden alussa	7 139 840	7 762 624	7 314 741	7 909 679
Rahavarat tilikauden lopussa	10 443 443	7 139 840	10 572 415	7 314 741

Tuloslaskelma 1.1. - 31.12.2021

	EMOYHTIÖ	EMOYHTIÖ
	2021	2020
Vakuutustekninen laskelma:		
Vakuutusmaksutuotot		
Vakuutusmaksutulo	117 579 224,59	108 969 341,51
Jälleenvakuuttajien osuus	-6 415 612,10	-5 940 860,37
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-3 011 500,05	-4 615 144,44
Jälleenvakuuttajien osuus	83 376,61	-73 553,13
Vakuutusmaksutuotot	108 235 489,05	98 339 783,57
Korvauskulut		
Maksetut korvaukset	-80 789 974,68	-68 381 331,85
Jälleenvakuuttajien osuus	2 966 396,58	2 995 991,13
Korvausvastuun muutos	-11 143 117,73	-1 909 241,37
Jälleenvakuuttajien osuus	1 265 552,41	1 616 828,82
Korvauskulut	-87 701 143,42	-65 677 753,27
Liikekulut	-29 556 257,23	-27 559 000,70
Vakuutustekninen kate		
ennen tasoitusmäärän muutosta	-9 021 911,60	5 103 029,60
Tasoitusmäärän muutos	4 665 687,00	-7 816 748,25
Vakuutustekninen kate	-4 356 224,60	-2 713 718,65
Muu kuin vakuutustekninen laskelma:		
Sijoitustoiminta		
Sijoitustoiminnan tuotot	11 265 961,59	22 263 887,42
Sijoitustoiminnan kulut	-4 353 893,28	-12 101 290,73
Sijoitustoiminnan nettotuotto	6 912 068,31	10 162 596,69
Muut tuotot ja kulut	362 229,94	299 175,00
Voitto (Tappio) ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	2 918 073,65	7 748 053,04
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron muutos	-2 711,70	-195 261,29
Tuloverot		
Tilikauden verot	-481 826,21	-1 491 127,00
Aikaisempien tilikausien verot	-290 281,41	87 844,54
Tuloverot	-772 107,62	-1 403 282,46
TILIKAUDEN VOITTO	2 143 254,33	6 149 509,29

Tase 31.12.2021

EMOYHTIÖ

EMOYHTIÖ

VASTAAVAA

	2021	2020
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	8 168 033,15	7 159 540,19
Muut pitkävaikutteiset menot	241 917,67	313 012,58
Ennakkomaksut	1 585 014,67	1 354 394,81
Aineettomat hyödykkeet	<u>9 994 965,49</u>	<u>8 826 947,58</u>
Sijoitukset		
Kiinteistösijoitukset		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	11 809 151,23	12 683 219,51
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	504 442,45	828 343,45
Kiinteistösijoitukset	<u>12 313 593,68</u>	<u>13 511 562,96</u>
Muut sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	99 813 938,89	91 067 554,98
Rahoitusmarkkinavälineet	109 630 132,81	104 474 113,65
Kiinnelainasaamiset	54 153,65	88 706,06
Muut lainasaamiset	3 005 592,67	3 002 995,76
Talletukset	1 719 284,69	3 719 720,87
Muut sijoitukset	<u>214 223 102,71</u>	<u>202 353 091,32</u>
Sijoitukset yhteensä	226 536 696,39	215 864 654,28
Saamiset		
Ensivakuutustoiminnasta		
Vakuutuksenottajilta	29 783 396,64	28 178 049,13
Jälleenvakuutustoiminnasta	1 829 869,77	1 759 922,08
Muut saamiset	7 874 632,78	7 709 125,05
Saamiset	<u>39 487 899,19</u>	<u>37 647 096,26</u>
Muu omaisuus		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	1 033 367,35	1 257 058,71
Muut aineelliset hyödykkeet	67 357,75	67 357,75
Tavaravarastot	178 998,28	265 021,50
Aineelliset hyödykkeet	<u>1 279 723,38</u>	<u>1 589 437,96</u>
Rahat ja pankkisaamiset	10 443 443,00	7 139 839,91
Siirtosaamiset		
Korot ja vuokrat	937 651,22	955 863,48
Muut siirtosaamiset	1 000 149,36	2 577 456,24
Siirtosaamiset	<u>1 937 800,58</u>	<u>3 533 319,72</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>289 680 528,03</u>	<u>274 601 295,71</u>

Tase 31.12.2021

	EMOYHTIÖ	EMOYHTIÖ
VASTATTAVAA	2021	2020
Oma pääoma		
Pohjarahasto	2 520 563,78	2 520 563,78
Takuupääoma	13 319 000,00	8 064 000,00
Muut rahastot	7 843 311,51	7 843 311,51
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	40 452 594,52	34 763 941,23
Tilikauden voitto (tappio)	2 143 254,33	6 149 509,29
Oma pääoma	<u>66 278 724,14</u>	<u>59 341 325,81</u>
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Poistoero	1 943 871,85	1 941 160,15
Vakuutustekninen vastuovelka		
Vakuutusmaksuvastuu	48 937 981,74	45 926 481,69
Jälleenvakuuttajien osuus	-1 713 343,28	-1 629 966,67
Korvausvastuu	149 756 709,74	138 613 592,00
Jälleenvakuuttajien osuus	-14 011 879,87	-12 746 327,45
Tasointusmäärä	18 322 981,00	22 988 668,00
Vakuutustekninen vastuovelka	<u>201 292 449,33</u>	<u>193 152 447,57</u>
Velat		
Ensivakuutustoiminnasta	2 590 185,17	2 740 782,48
Jälleenvakuutustoiminnasta	2 701 905,98	2 504 484,19
Muut velat	10 430 617,97	9 286 264,43
Velat	<u>15 722 709,12</u>	<u>14 531 531,10</u>
Siirtovelat	4 442 773,59	5 634 831,08
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>289 680 528,03</u>	<u>274 601 295,71</u>

3. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Emoyhtiö

3.1. Vakuutusmaksutulo	2021	2020
	EUR	EUR
Ensivakuutus		
Kotimaasta	117 579 224,59	108 969 341,51
Jälleenvakuutus		
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	117 579 224,59	108 969 341,51

Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät

Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	227 081,87	203 361,44
Jakojärjestelmämaksut	4 639 745,95	4 643 700,58
Vakuutusmaksuvero	21 308 185,90	19 739 935,65
Palosuojelumaksu	300 952,89	295 140,16
Liikenneturvallisuusmaksu	202 390,87	187 155,92
Työsuojelumaksu	147 715,89	159 584,19
Yhteensä	26 826 073,37	25 228 877,94

3.2. Vahinkovakuutuksen vakuutusluokkaryhmäkohtaiset tiedot

EUR							
Vakuutusluokkaryhmä	Vuosi	Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälleenvakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälleenvakuuttajien osuus	Vakuutustekninen kate ennen tasoituspäättämisen muutosta
		1	2	3	4	5	6
Lakisääteinen tapaturma	2021	9 071 244,42	9 072 678,67	-5 494 920,19	-2 372 791,02	-321 516,24	883 451,22
	2020	9 633 844,49	9 639 151,07	-3 311 134,26	-2 537 926,04	-515 806,57	3 274 284,21
	2019	11 353 402,75	11 356 877,38	-5 933 180,25	-3 250 537,12	-313 025,54	1 860 134,47
Muu tapaturma ja sairaus	2021	22 715 426,37	21 671 050,60	-16 255 026,98	-5 896 197,73	-32 716,03	-512 890,14
	2020	20 218 296,22	19 366 280,45	-16 948 164,36	-5 285 010,75	-30 217,99	-2 897 112,65
	2019	18 470 553,52	17 795 928,34	-13 695 150,75	-5 236 131,49	-28 480,10	-1 163 834,00
Moottori-ajoneuvovastuu	2021	20 239 086,43	19 942 449,29	-19 851 035,76	-5 287 555,84	892 507,59	-4 303 634,73
	2020	18 715 592,51	17 726 800,19	-11 359 544,89	-4 928 212,60	2 562 054,16	4 001 096,85
	2019	17 527 984,26	16 932 560,31	-9 110 118,33	-4 145 003,54	-1 617 389,42	2 060 049,02
Maa-ajoneuvot	2021	24 300 396,90	23 719 896,90	-21 728 563,03	-6 310 098,96	-29 310,65	-4 348 075,74
	2020	22 042 051,50	20 869 152,88	-16 421 192,27	-5 764 279,26	-27 051,45	-1 343 370,09
	2019	20 203 997,95	19 236 047,02	-16 813 771,20	-4 930 002,60	-25 223,14	-2 532 949,93
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikkuva kalusto ja kuljetus	2021	895 782,26	854 159,02	-896 184,39	-232 542,38	-22 683,47	-297 251,21
	2020	756 744,46	697 160,17	-611 799,19	-197 895,11	-18 628,96	-131 163,09
	2019	640 834,87	623 774,45	-555 634,95	-181 778,54	-24 433,51	-138 072,55
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2021	30 515 864,32	29 715 822,44	-21 920 754,98	-7 922 579,33	-1 463 645,33	-1 591 157,20
	2020	28 368 917,54	27 132 694,70	-17 848 191,39	-7 413 197,92	-2 059 302,58	-187 997,19
	2019	26 201 642,72	25 533 848,15	-16 360 639,11	-7 428 937,33	-1 057 373,53	686 898,18
Vastuu	2021	3 681 797,64	3 587 288,40	-2 489 375,88	-956 169,53	-61 114,84	80 628,15
	2020	3 476 285,85	3 384 973,94	-639 704,94	-904 196,89	-124 216,74	1 716 855,37
	2019	1 748 995,50	1 697 840,67	-264 196,22	-498 011,17	-109 596,70	826 036,58
Luotto ja takaus	2021	248 770,00	251 258,16	-21 789,47	-64 684,35	0,00	164 784,34
	2020	248 667,46	239 438,61	-19 431,31	-65 083,76	0,00	154 923,54
	2019	240 643,83	232 325,93	-14 284,32	-68 330,86	0,00	149 710,74
Oikeusturva	2021	3 930 335,06	3 820 338,43	-2 077 268,44	-1 020 843,90	0,00	722 226,09
	2020	3 668 354,03	3 538 774,28	-2 052 735,54	-958 838,81	0,00	527 199,93
	2019	3 473 982,81	3 401 385,17	-1 743 654,52	-985 557,45	-198 489,61	473 683,58
Muut	2021	1 980 521,19	1 932 782,63	-1 165 415,74	-514 475,93	-40 125,78	212 765,18
	2020	1 840 587,35	1 759 770,68	-1 078 542,86	-481 439,04	-211 319,39	-11 530,61
	2019	1 666 933,68	1 606 749,35	-372 925,15	-472 635,00	-531 354,56	229 834,64
ENSIVAKUUTUS YHTEENSÄ	2021	117 579 224,59	114 567 724,54	-91 900 334,87	-30 577 938,95	-1 078 604,75	-8 989 154,04
	2020	108 969 341,41	104 354 196,97	-70 290 441,00	-28 536 080,18	-424 489,52	5 103 186,27
	2019	101 528 971,89	98 417 336,77	-64 863 554,80	-27 196 925,12	-3 905 366,11	2 451 490,73
Jälleenvakuutus	2021	0,00	0,00	-32 757,57	0,00	0,00	-32 757,57
	2020	0,00	0,00	-156,67	0,00	0,00	-156,67
	2019	0,00	0,00	49 432,12	0,00	0,00	49 432,12
YHTEENSÄ	2021	117 579 224,59	114 567 724,54	-91 933 092,44	-30 577 938,95	-1 078 604,75	-9 021 911,60
	2020	108 969 341,41	104 354 196,97	-70 290 597,67	-28 536 080,18	-424 489,52	5 103 029,60
	2019	101 528 971,89	98 417 336,77	-64 814 122,68	-27 196 925,12	-3 905 366,11	2 500 922,85
Tasoituspäättämisen muutokset	2021						4 665 687,00
	2020						-7 816 748,25
	2019						-5 564 919,00
VAKUUTUS-TEKNINEN KATE	2021						-4 356 224,60
	2020						-2 713 718,65
	2019						-3 063 996,15

3.3. Liikekulueroittelyt

Emoyhtiö

	2021	2020
	EUR	EUR
Kokonaisliikekulut toiminnoittain		
Maksetut korvaukset	8 084 500,06	7 553 550,27
Liikekulut	29 556 257,22	27 559 000,71
Sijoitustoiminnan hoitokulut	400 448,68	373 884,35
Kokonaisliikekulut yhteensä	38 041 205,96	35 486 435,33
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	9 676 251,86	7 596 147,69
Muut vakuutusten hankintamenot	2 880 628,42	4 143 380,27
Vakuutusten hoitokulut	11 642 863,18	10 857 821,84
Hallintokulut	6 378 195,50	5 938 730,38
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet(-)	-1 021 681,73	-977 079,47
Yhteensä	29 556 257,22	27 559 000,71

3.4. Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

Emoyhtiö

Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat henkilöstökulut ja muut liitetiedot:

	2021	2020
	EUR	EUR
Henkilöstökulut:		
Palkat ja palkkiot	14 004 548,56	15 465 289,90
Eläkekulut	2 326 021,90	2 165 666,99
Muut henkilösivukulut	599 696,12	419 041,21
Yhteensä	16 930 266,58	18 049 998,10

Henkilöstön keskimääräinen luku tilikauden aikana **292** **290**

Johdon palkat ja palkkiot

toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	438 037,51	409 029,52
hallituksen jäsenet ja varajäsenet	262 000,00	251 750,00

Yhteensä **700 037,51** **660 779,52**

Johdon eläkesitoumukset

Toimitusjohtajan eläkeikä on lainmukainen

Toimitusjohtajalle ja hallituksen jäsenille

- myönnettyjä rahalainoja ei ollut
- koskevia vakuuksia tai vastuusitoumuksia ei ole

	2021	2020
	EUR	EUR
Tilintarkastajien palkkiot		
Tilintarkastus	100 691,72	165 182,71
Yhteensä	100 691,72	165 182,71

3.5. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

Emoyhtiö

	2021	2020
	EUR	EUR
Sijoitustoiminnan tuotot:		
Tuotot kiinteistösijoituksista		
Korkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	11 048,93	17 020,99
Muut tuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	50 988,34	50 526,44
Muilta kuin konserniyrityksiltä	887 277,50	901 398,00
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	16 830,58	16 530,40
Korkotuotot	1 991 252,97	3 196 291,07
Muut tuotot	4 503 508,28	204 783,98
Yhteensä	7 460 906,60	4 386 550,88
Arvon alentumisten palautukset	500 142,90	7 582 211,70
Muilta kuin konserniyrityksiltä	3 304 912,09	10 295 124,84
Yhteensä	11 265 961,59	22 263 887,42
Sijoitustoiminnan kulut:		
Kulut kiinteistösijoituksista		
Saman konsernin yrityksiltä	649 086,28	641 505,01
Muilta kuin konserniyrityksiltä	617 892,11	500 787,87
Kulut muista sijoituksista	706 973,00	705 323,96
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut	47 192,85	68 915,66
Yhteensä	2 021 144,24	1 916 532,50
Arvon alentumiset ja poistot		
Arvon alentumiset konserniyritykset	396 656,55	490 164,08
Arvon alentumiset muut kuin konserniyritykset	1 811 169,02	9 295 074,01
Myyntitappiot		
Muilta kuin konserniyrityksiltä	124 923,47	399 520,14
Yhteensä	4 353 893,28	12 101 290,73
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua	6 912 068,31	10 162 596,69
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	6 912 068,31	10 162 596,69

4. Tasetta koskevat liitetiedot

Emoyhtiö

4.1. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

	Aineettomat oikeudet ja pitkä- vaikutteiset menot	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1	17 591 914,00	4 805 893,04	9 059 820,74	332 379,25	31 790 007,03
Hankinnat	6 813 852,30		384 110,97	1 808 926,15	9 006 889,42
Vähennykset	-62 670,20		-247 593,01	-1 894 949,16	-2 205 212,37
Siirrot erien välillä	-2 785 697,65				-2 785 697,65
Loppuun asti poistetut			-461 685,61		-461 685,61
Hankintameno 31.12	21 557 398,45	4 805 893,04	8 734 653,09	246 356,24	35 344 300,82
Kertyneet poistot 1.1	-8 764 966,42	-3 514 401,26	-7 341 076,42		-19 620 444,10
Vähennysten ja siirtojen kerty- neet poistot			139 313,46		139 313,46
Tilikauden poisto	-2 797 466,98	-25 029,84	-499 522,78		-3 322 019,60
Arvonalentumiset		-389 429,48			-389 429,48
Kertyneetpoistot 31.12.	-11 562 433,40	-3 928 860,58	-7 701 285,74		-23 192 579,72
Kirjanpitoarvo 31.12.	9 994 965,05	877 032,46	1 033 367,35	246 356,24	12 151 721,10
Poistoero 1.1.	-1 364 011,06	-689 723,89	144 193,27		-1 909 541,68
Poistoero kausi	-34 062,64	2 559,12	28 791,82		-2 711,70
Poistoero 31.12.	-1 398 073,70	-687 164,77	172 985,09		-1 912 253,38
Menojäännös kokonais- poistojen jälkeen 31.12.	8 596 891,35	189 867,69	1 206 352,44	246 356,24	10 239 467,72

4.2. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset 31.12.2021

	2021 Jäljellä oleva hankintameno	2021 Kirjan- pitoarvo	2021 Käypä arvo
Kiinteistösjoitukset			
Kiinteistöt	2 807 997,57	2 807 997,57	3 950 000,00
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	5 148 760,59	5 148 760,59	5 748 760,59
Kiinteistöosakkeet omistusyhteisyhteisöissä	400 000,00	400 000,00	400 000,00
Muut kiinteistöosakkeet	3 452 393,07	3 452 393,07	3 575 344,99
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	504 442,45	504 442,45	504 442,45
Lainasaamiset omistusyhteisyhteisöiltä			
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	99 813 938,89	99 813 938,89	109 843 197,66
Rahoitusmarkkinavälineet	109 630 132,81	109 630 132,81	111 533 386,91
Kiinnelainasaamiset	54 153,65	54 153,65	54 153,65
Muut lainasaamiset	3 005 592,67	3 005 592,67	3 005 592,67
Talletukset	1 719 284,69	1 719 284,69	1 719 284,69
	226 536 696,39	226 536 696,39	240 334 163,61
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää: korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta		0,00	
Kirjanpitoarvo sisältää			
Tuloutettuja arvonkorotuksia	1 122 078,57		
Muita arvonkorotuksia	0,00		
		<u>1 122 078,57</u>	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)		<u>13 797 467,22</u>	

4.2. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset 31.12.2020

	2020 Jäljellä oleva hankintameno	2020 Kirjan- pitoarvo	2020 Käypä arvo
Kiinteistösisjoitukset			
Kiinteistöt	3 222 456,89	3 222 456,89	4 314 459,32
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	5 545 417,14	5 545 417,14	6 145 417,14
Kiinteistöosakkeet omistusyhteisyhteisöissä	400 000,00	400 000,00	400 000,00
Muut kiinteistöosakkeet	3 515 345,48	3 515 345,48	3 627 452,70
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	828 343,45	828 343,45	828 343,45
Lainasaamiset omistusyhteisyhteisöiltä			
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	91 067 554,98	91 067 554,98	97 299 014,58
Rahoitusmarkkinavälineet	104 474 113,65	104 474 113,65	108 629 622,03
Osuudet yhteissijoituksista	0,00	0,00	0,00
Kiinnelainasaamiset	88 706,06	88 706,06	88 706,06
Muut lainasaamiset	3 002 995,76	3 002 995,76	3 002 995,76
Talletukset	3 719 720,87	3 719 720,87	3 719 720,87
	215 864 654,28	215 864 654,28	228 055 731,91
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:			
korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta		0,00	
Kirjanpitoarvo sisältää			
Tuloutettuja arvonkorotuksia	1 122 078,57		
Muita arvonkorotuksia	0,00		
	<u>1 122 078,57</u>		
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)		<u>12 191 077,63</u>	

4.3. Kiinteistösijoitukset**Kiinteistösijoitusten muutokset 2021**

	2021	2021
	Kiinteistöt ja	Lainasaamiset
	kiinteistöosakkeet	konserni-
		yrityksiltä
Hankintameno 1.1.	21 797 455,73	828 343,45
Lisäykset		
Vähennykset		-323 901,00
Siirrot erien välillä		
Hankintameno 31.12.	21 797 455,73	504 442,45
Kertyneet poistot 1.1.	-903 720,82	
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		
Tilikauden poistot	-25 029,84	
Kertyneet poistot 31.12.	-928 750,66	
Arvonalentumiset 1.1.	-9 332 593,98	
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset		
Tilikauden arvonalentumiset	-849 038,44	
Arvonalentumisten palautukset		
Arvonalentumiset 31.12.	-10 181 632,42	
Arvonkorotukset 1.1.	1 122 078,57	
Lisäykset		
Vähennykset		
Siirto osien välillä		
Arvonkorotukset 31.12.	1 122 078,57	
Kirjanpitoarvo 31.12	11 809 151,22	504 442,45
Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		
Jäljellä oleva hankintameno	3 629 034,47	
Kirjanpitoarvo	3 629 034,47	
Käypä arvo	3 858 600,00	

4.3. Kiinteistösijoitukset**Kiinteistösijoitusten muutokset 2020**

	2020	2020
	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Lainasaamiset konserni- yrityksiltä
Hankintameno 1.1.	23 613 017,37	1 089 306,81
Lisäykset		50 000,00
Vähennykset	-170 000,00	-310 963,36
Siirrot erien välillä		
Hankintameno 31.12.	23 443 017,37	828 343,45
Kertyneet poistot 1.1.	-1 289 664,43	
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		
Tilikauden poistot	-25 540,68	
Kertyneet poistot 31.12.	-1 315 205,11	
Arvonalentumiset 1.1.	-9 951 259,82	
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset		
Tilikauden arvonalentumiset	-615 412,00	
Arvonalentumisten palautukset		
Arvonalentumiset 31.12.	-10 566 671,82	
Arvonkorotukset 1.1.	1 122 079,07	
Lisäykset		
Vähennykset		
Siirto osien välillä		
Arvonkorotukset 31.12.	1 122 079,07	
Kirjanpitoarvo 31.12	12 683 219,51	828 343,45
Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		
Jäljellä oleva hankintameno	4 458 993,79	
Kirjanpitoarvo	4 458 993,79	
Käypä arvo	4 663 359,32	

4.4. Muut sijoitukset 2021

Muut lainasaamiset erittely vakuuden mukaan:

Muut lainasaamiset:

Muu vakuus (eriteltynä, jos määrä on olennainen)	54 153,65
Yhteensä	54 153,65

Taseen muut lainasaamiset sisältää lisäksi potilasvakuutuspoolin velkakirjasaamisen 3 0052 592,67 euroa.

4.5. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä 31.12.2021

Samana konsernin yritykset	Kotipaikka	Osuus	Emoyhtiö
		osakkeista %	Kirjanpitoarvo 2021
Kiinteistö Oy Reskan Kulma	Hämeenlinna	91,94	2 280 000,00
Vanajan Liikehuoneistot Oy	Hämeenlinna	100,00	882 480,18
Vanain Kiinteistö Oy	Hämeenlinna	100,00	86 280,41
Kyttälänkontu Oy	Tampere	55,00	1 900 000,00
			5 148 760,59
Omistusyhteisyhteisöt, ei yhdistelty			
Asunto Oy Hämeenlinnan Hallituskatu 12	Hämeenlinna	22,00	400 000,00
		Tilikauden tulos	Oma pääoma
Asunto Oy Hämeenlinnan Hallituskatu 12	Hämeenlinna	38	2 357 950,84

4.6. Omistukset muissa yrityksissä

Muut sijoitukset	Kotipaikka	Osuus	Lukumäärä	Kirjanpitoarvo 31.12.2021	Käypä arvo 31.12.2021
Osakkeet ja osuudet					
Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat					
Muut				152 067,09	173 576,99
Korkorahastot					
Aktia European High Yield Bond+ D	Suomi			1 542 887,81	1 639 493,44
Aktia Short-Term Corporate Bond+ D	Suomi			4 015 055,49	4 065 625,89
Aktia Trade Finance C	Suomi			589 897,54	589 897,54
Danske Invest Yhteisökorko K	Suomi			2 989 701,10	3 011 957,38
Danske Invest Yhteisökorko Plus K	Suomi			3 897 576,10	4 033 025,11
OP-EMD Hard Currency Corporate IG A	Suomi			2 549 249,07	2 569 393,07
OP-EMD Hard Currency Sovereign A	Suomi			3 274 021,28	3 286 752,12
OP-EMD Local Currency A	Suomi			1 000 000,03	1 016 671,54
OP-Euro II A	Suomi			2 983 058,20	2 983 058,20
OP-High Yield A	Suomi			15 199 907,83	15 212 887,56
S-Pankki Lyhyt Korko A	Suomi			2 171 602,99	2 171 602,99
Ålandsbanken Kort Företagsränta B	Suomi			2 000 000,00	2 019 644,88
				42 212 957,44	42 600 009,73
Pääomarahastot					
Aktia Opportunistic Credit I	Suomi			2 100 000,00	2 556 347,94
Korona Fund III Ky	Suomi			211 834,12	815 275,00
Korona Fund IV Ky	Suomi			121 250,00	121 250,00
Palvelurahasto I Ky	Suomi			5 795,16	53 018,00
Selected Private Equity Funds II Ky	Suomi			87 885,00	141 400,00
KJK Fund III S.C.A SICAV -RAIF	Luxemburg			550 000,00	582 026,50
NSIF - Global Private Equity Fund I EUR	Luxemburg			1 500 000,00	2 215 534,00
				4 576 764,28	6 484 851,44
Kiinteistörahastot					
Akiva Kiinteistöt I Ky	Suomi			2 000 000,00	2 600 000,00
DEAS Property Fund Finland I Ky	Suomi			792 976,22	792 976,21
eQ Liikekiinteistöt 1T	Suomi			2 383 220,25	2 587 009,16
Erikoissijoitusrahasto Aktia Toimitilakiinteistöt E	Suomi			1 500 000,00	1 550 852,07
S-Pankki Metsä C	Suomi			1 500 000,00	1 604 603,05
Taaleri Aurinkotuuli II Rahoittajat Ky:n voitonjakolaina	Suomi			1 162 500,00	1 187 226,83
Titanium Hoivakiinteistö	Suomi			1 968 095,32	3 119 314,24
ACIF Infrastructure LP	Luxemburg			3 761 614,81	4 887 585,89
				15 068 406,60	18 329 567,45
Osakerahastot					
Fourton ESG Dynasty A	Suomi			496 501,74	496 501,74
Fourton Silkkitie Aasia	Suomi			994 403,94	994 403,94
				1 490 905,68	1 490 905,68

Kapitalisaatiosopimukset

Mandatum Life kapitalisaatiosopimus	Suomi	32 468 983,85	36 712 567,35
Mandatum AM Opportunistic Loan Strategy B			
Mandatum AM Senior Loan Strategy			
Mandatum Rahasalkku			
Mandatum AM Pohjoisen Kasvuyhtiöt (Instituutiot)			
Mandatum AM Private Debt II B			
Mandatum AM Private Debt V B			
Mandatum AM Private Equity Opportunities I C			
Mercer Passive Emerging Markets Equity Fund M-12			
Lyxor STOXX Europe 600 (DR) UCITS ETF			
Amundi MSCI World Climate Transition CTB			
Mandatum AM Global Sustainable Equity Z			
Mandatum AM European Small & Mid Cap Z			
XACT Norden 30 ETF			
Industrial Select Sector SPDR Fund			
iShares MSCI USA SRI UCITS ETF			
Mercer Passive Global Equity Fund (UCITS)			
Seligson & Co OMX Helsinki 25 ETF			
iShares STOXX Europe 600 Insurance UCITS ETF			
OP Henkivakuutus kapitalisaatiosopimus I	Suomi	1 852 885,13	2 060 751,08
European Asset Value Offshore Fund II, L.P			
OP-Luottoriski -sijoituskori			
OP Henkivakuutus kapitalisaatiosopimus II	Suomi	1 990 968,83	1 990 968,83
ACIF Infrastructure II SCS - RAIF			
European Real Estate Senior Debt 3 L.P.			
		36 312 837,81	40 764 287,26
Yhteensä		99 661 871,81	109 669 621,56

5. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Emoyhtiö

5.1. Oma pääoma

Oman pääoman jakautuminen ehdotetun voitonjaon jälkeen:

Osakkeenomistajien/takuuosuuden omistajien osuus:	
Osakepääoma/takuupääoma	8 064 000,00
Ehdotettu voitonjako takuupääoman omistajille	589 950,00
Vakuutusnottajien osuus	57 624 774,14
Yhteensä	66 278 724,14

5.2. Oman pääoman muutokset

Emoyhtiö

	2021	2020
Pohjarahasto 1.1.	2 520 563,78	2 520 563,78
Pohjarahasto 31.12.	2 520 563,78	2 520 563,78
Takuupääoma 1.1.	8 064 000,00	8 064 000,00
Takuuosuusanti	5 255 000,00	0,00
Takuupääoma 31.12.	13 319 000,00	8 064 000,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	7 824 000,00	7 824 000,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	7 824 000,00	7 824 000,00
Muut rahastot 1.1.	19 311,51	19 311,51
Muut rahastot 31.12.	19 311,51	19 311,51
Voittovarot 1.1.		
Edellisten tilik.voitto/tappio	40 913 450,52	34 844 521,23
Takuupääoman korko	-257 856,00	-80 580,00
Takuupääoman takaisinankinta	-203 000,00	
Tilikauden voitto/tappio	2 143 254,33	6 149 509,29
Voittovarot 31.12	42 595 848,85	40 913 450,52
Voitonjakokelpoinen oma pääoma 31.12.	50 439 160,36	48 756 762,03
Oma pääoma 31.12.	66 278 724,14	59 341 325,81
Laskelma voitonjakokelpoisista varoista:		
Tilikauden voitto	2 143 254,33	
+ Muut rahastot	7 843 311,51	
+ Edellisten tilikausien voitto	40 452 594,52	
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä 31.12.	50 439 160,36	

5.3. Takuupääomaosuudet

Yhtiöjärjestyksen pääasialliset määräykset takuupääomasta:

Takuupääoma muodostuu B-sarjan takuuosuuksista.

Takuuosuuksien lukumäärä on 0-25.000 kappaletta ja kunkin takuuosuuden kirjanpidollinen vasta-arvo tuhat (1.000) euroa.

Takuuosuuksille maksetaan korkoa vain, jos koronmaksu voidaan toteuttaa vaarantamatta yhtiön vakavaraisuutta.

Takuuosuuksien omistus 31.12.2021

- asiakkailla 52 kappaletta
- Pohjantähdellä 209 kappaletta
- Eläkevakuutusyhtiö Veritaksen omistuksessa 6 542 kappaletta
- Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen omistuksessa 3 907 kappaletta
- Aktia Henkivakuutus Oy:n omistuksessa 2 609 kappaletta

31.12.2021	B-sarja kpl	euro	Osuus %
Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö	209	209 000	1,57%
Asiakkaiden omistamat	52	52 000	0,39%
Aktia Henkivakuutus Oy	2 609	2 609 000	19,59%
Eläkevakuutusyhtiö Veritas	6 542	6 542 000	49,12%
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	3 907	3 907 000	29,33%
	13 319	13 319 000	100,00%

5.4. Vakuudet ja vastuusitoumukset

	Konserni 2021	Konserni 2020	Emoyhtiö 2021	Emoyhtiö 2020
Velat, joiden vakuutena on annettu kiinnityksiä				
Kiinteistökiinnitykset, panttikirjat yhteensä	6 500 000,00	6 500 000,00		
Sijoitussitoumukset	21 381 113,70	19 266 719,33	14 881 113,70	12 766 719,56
Vuokravastuut	981 562,32	1 707 972,79	981 562,32	1 707 972,79
Leasing vastuut	744,00	5 036,67	744,00	5 036,67
Muut vastuusitoumukset				
Omasta puolesta	38 597,66	31 451,40	38 597,66	31 451,40
Muiden yritysten puolesta	31 924,10	24 181,02	31 924,10	24 181,02

Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö konserniyhtiöineen muodostaa verovelvollisuusryhmän.

Verovelvollisuusryhmän jäsenet ovat yhteisvastuullisesti vastuussa ryhmän tilitettävistä arvonlisäveroista.

6. TUNNUSLUVUT JA ANALYYSIT

6.1. Tiivistelmä tunnusluvuista

EMOYHTIÖ

	2021	2020	2019	2018	2017
Vakuutusmaksutulo (ennen jv-osuutta), T€	117 579	108 969	101 529	99 721	103 644
Vahinkosuuhde (prosentteina)	81,0	66,8	68,8	76,4	70,9
Korvauskulut ilman perustekorkokulua (+/-), T€	-87 086	-65 056	-62 229	-70 307	-67 624
Vahinkosuuhde ilman perustekorkokulua (prosentteina)	80,5	66,2	67,8	75,2	69,6
Liikekulusuhde (prosentteina)	27,3	28,0	28,5	25,7	24,0
Yhdistetty kulusuhde (prosentteina)	108,3	94,8	97,3	102,1	94,9
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua (prosentteina)	107,8	94,2	96,3	100,9	93,6
Liikevoitto (+) tai tappio (-), T€	-1 748	15 650	6 112	1 649	12 754
Taseen ulkopuolisten arvostuserojen, käyvän arvon rahaston ja arvonorotusrahaston muutos (+/-), T€	1 606	-8 070	10 262	-3 813	-766
Kokonaistulos, (+/-) T€	-141	7 580	16 374	-2 164	11 988
Korkokulut ja muut rahoituskulut (+), T€	305	149	334	274	351
Perustekorkokulu (+), T€	615	622	929	1 114	1 274
Kokonaispääoman tuotto ilman sij.sid.vakuutusta prosentteina (käyvin arvoin)	0,3	3,0	6,8	-0,3	5,7
Sijoitustoiminnan nettotuotto-% käyvin arvoin sitoutuneelle pääomalle (+/-)	3,5	1,3	6,0	-0,1	3,6
Tasoisuusmäärä, T€	18 323	22 989	15 172	9 607	9 587
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	292	290	335	339	358

6.2. Vahinkovakuutusyhtiön tulosanalyysi

EMOYHTIÖ

	2021 T€	2020 T€	2019 T€	2018 T€	2017 T€
Vakuutusmaksutuotot (+/-)	108 235	98 340	91 775	93 522	97 181
Korvauskulut (-/+)	-87 701	-65 678	-63 158	-71 421	-68 898
Liikekulut (-)	-29 556	-27 559	-26 116	-24 009	-23 334
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta (+/-)	-9 022	5 103	2 501	-1 907	4 949
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut, arvonkorotukset ja niiden oikaisut sekä arvonmuutokset (+/-)	6 912	10 163	3 611	3 557	7 805
Muut tuotot ja kulut (+ /-)	362	299			
Liikevoitto (+) tai tappio (-)	-1 748	15 565	6 112	1 649	12 754
Tasoitusmäärän muutos (-/+)	4 666	-7 817	-5 565	-20	-3 955
Voitto (+) tai tappio (-) ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	2 918	7 748	547	1 629	8 799
Tilinpäätössiirrot	-3	-195	-330	-252	-271
Tuloverot ja muut välittömät verot (-/+)	-772	-1 403	-111	-807	-1 794
Tilikauden voitto (+) tai tappio (-)	2 143	6 149	106	570	6 734

6.3. Sijoitusjakauma käyvin arvoin
EMOYHTIÖ

	Perusjakauma				Riskijakauma ⁸⁾		
	31.12.2021		31.12.2020		31.12.2021		31.12.2020
	M€	%	M€	%	M€	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾
Korkosijoitukset yhteensä	169,36	67,53	165,30	70,28	169,36	67,53	70,28
Lainasaamiset ¹⁾	3,06	1,22	3,09	1,31	3,06	1,22	1,31
Joukkovelkakirjalainat	135,85	54,17	138,11	58,72	135,85	54,17	58,72
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	30,45	12,14	24,10	10,25	30,45	12,14	10,25
Osakesijoitukset yhteensä	5,59	2,23	3,83	1,63	5,59	2,23	1,63
Noteeratut osakkeet ³⁾	1,49	0,59	0,00	0,00	1,49	0,59	0,00
Pääomasijoitukset ⁴⁾	3,93	1,57	3,64	1,55	3,93	1,57	1,55
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	0,17	0,07	0,19	0,08	0,17	0,07	0,08
Kiinteistösijoitukset yhteensä	34,50	13,76	32,70	13,90	34,50	13,76	13,90
Suorat kiinteistösijoitukset	14,18	5,65	15,32	6,51	14,18	5,65	6,51
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	20,32	8,10	17,39	7,39	20,32	8,10	7,39
Muut sijoitukset	41,33	16,48	33,36	14,18	41,33	16,48	14,18
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hyödykesijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut sijoitukset ⁷⁾	41,33	16,48	33,36	14,18	41,33	16,48	14,18
Sijoitukset yhteensä	250,78	100,00	235,20	100,00	250,78	100,00	100,00
Johdannaisten vaikutus ⁹⁾	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	250,78	100,00	235,20	100,00	250,78	100,00	100,00

Jvk-salkun modifioitu duraatio

4,36

- 1) Sisältää kertyneet korot
- 2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat
- 3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle
- 4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infratruktuurisijoitukset
- 5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt
- 6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta
- 7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin
- 8) Riskijakauma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaan kun tietoa kertyy (ei taannehtivasti). Mikäli luvut esitetään vertailukausilta ja kaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia tulee tästä antaa tieto.
- 9) Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/- Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaamaan.
- 10) Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana "Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä" -rivin loppusummaa.

6.4. Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle

EMOYHTIÖ

	Sijoitustoim. nettotuotot markkina-arvo ⁸⁾	Sitoutunut pääoma ⁹⁾	Tuotto- % sitoutuneelle pääomalle	Tuotto- % sitoutuneelle pääomalle	Tuotto- % sitoutuneelle pääomalle	Tuotto- % sitoutuneelle pääomalle
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2018	31.12.2018
Tuotto €/ / % sit. pääomalle	M€	M€	%	%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	-1,03	167,33	-0,62	1,29	5,10	-0,18
Lainasaamiset ¹⁾	0,00	3,08	0,12	0,37	0,11	2,21
Joukkovelkakirjalainat	-1,07	136,98	-0,78	1,55	6,57	-0,24
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	0,04	27,28	0,14	0,10	0,04	-0,36
Osakesijoitukset yhteensä	1,58	4,71	33,57	0,92	20,65	-6,96
Noteeratut osakkeet ³⁾	0,00	0,75	0,11	-2,77	20,94	-9,50
Pääomasijoitukset ⁴⁾	1,58	3,79	41,77	12,21	12,71	0,53
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	0,00	0,18	0,15	3,71	62,23	62,03
Kiinteistösijoitukset yhteensä	2,03	33,60	6,06	-2,85	0,40	6,01
Suorat kiinteistösijoitukset	-0,14	14,75	-0,97	-5,13	3,39	3,30
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	2,18	18,85	11,55	-0,43	-3,88	10,35
Muut sijoitukset	6,07	37,34	16,26	8,90	2,34	3,38
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,24
Hyödykesijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut sijoitukset ⁷⁾	6,07	37,34	0,00	0,00	0,00	0,00
Sijoitukset yhteensä	8,66	242,99	3,56	1,33	6,14	-0,06
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo	8,52	242,99	3,51	1,30	5,99	-0,13

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infratruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Sijoitusten nettotuotot = sijoitusten kirjanpidolliset tuotot oikaistuna sijoitusten arvostuseroilla

9) Sitoutunut pääoma = sijoitusten vuoden alun ja lopun keskiarvo käyvin arvo

7. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

7.1. Laskentaperiaatteet ja ryhmittelyt

Tilinpäätöksessä noudatetaan kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakia sekä sosiaali- ja terveystieteiden ja Finanssivalvonnan antamia päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita.

Tuloslaskelma jaetaan vakuutustekniseen ja muuhun laskelmaan. Luottotappiot vähennetään jo ennen maksutulon esittämistä.

Tuloslaskelma tehdään toimintokohtaisesti. Liikekulut sekä kaluston ja pitkävaikutteisten menojen suunnitelman mukaiset poistot jaetaan toimintokohtaisesti tuloslaskelman eriin. Jako eriin tehdään käyttäen apuna työajan jakaumaa sekä kustannusten jakoa kustannuspaikoille. Korvaustoiminnan hoitamiseen liittyvä liikekuluosuus ja suunnitelmapoistot sisällytetään maksettuihin korvauksiin ja vahinkojen selvittelykuluarvio korvausvastuun kautta korvausvastuun muutokseen. Sijoitustoiminnan hoitamiseen liittyvä liikekuluosuus lisätään sijoitustoiminnan kuluihin; kiinteistöjen hoidon osalta niiden kuluihin ja kaiken muun sijoittamisen osalta yhtenä eränä muihin sijoitustoimen kuluihin. Tuloslaskelman muihin kuluihin siirretään muusta toiminnasta aiheutuneet kulut. Liikekuluiksi tuloslaskelmaan jää vakuutusten hankinnan ja hoidon sekä yleishallinnon kulut. Vakuutusalaan liittyvät palvelupalkkiot on kirjattu vastaavasti vähentämään liikekuluja. Rakennusten ja niiden ainesosien suunnitelmapoistot esitetään sijoitustoiminnan kuluina. Suunnitelman mukaisten poistojen ja elinkeinoverotuksen maksimipoistojen välinen erotus kirjataan poistoeron muutoksena. Tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetään lisäksi erittelyt ja yhteenvedot kuluista.

Taseen ryhmittely on aineettomat hyödykkeet, sijoitukset, saamiset, muu omaisuus ja siirtosaamiset. Kiinteistösijoitukset, mukaan lukien kiinteistöyhtiömuotoiset konserniyhtiöt, erotetaan omaksi ryhmäksi. Osakkuusyhtiöihin ja omistusyhteisyyksiin tehdyt sijoitukset esitetään omina ryhmäänä muista sijoituksista erillään.

Konserniyhtiöinä käsitellään ne yhtiöt, joista tytäryhtiöiden kanssa omistetaan yli 50 prosenttia. Omistusyhteisyyksiä ovat sellaiset yritykset, joista omistetaan 20–50 prosenttia. Osakkuusyhtiöistä näistä ovat liiketoimintaa harjoittavat yritykset.

Konserniyhtiöt yhdistetään hankintamenomenetelmällä ja osakkuusyhtiöt yhdistetään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä osakkuusyhtiöiden viimeksi laadittujen tilinpäätösten pohjalta. Kiinteistöyhtiömuotoisia yrityksiä ei pidetä osakkuusyhtiöinä ja niitä ei yhdistetä konsernitilinpäätökseen. Osakkuusyhtiöiden merkitys tulokseen ja taloudelliseen asemaan on vähäinen.

7.2. Sijoitusten kirjanpitoarvo

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Rakennuksiin kohdistuvat tuloutetun arvonorotukset poistetaan suunnitelman mukaisesti. Rakennuksista ja rakennelmista, niiden tuloutetuista arvonorotuksista ja ainesosista tehdään suunnitelmapoistot. Koska kiinteistöyhtiöt eivät tee suunnitelmapoistoja rakennuksista, tehdään ne konsernituloslaskelmassa. Kiinteistöosakkeet sekä maa- ja vesialueet esitetään taseessa hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä.

Sijoitusomaisuudeksi katsottavat muut osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Osakkeet katsotaan myydyksi siinä järjestyksessä kuin ne on hankittu.

Rahoitusmarkkinavälineitä ovat joukkovelkakirjat ja muut rahamarkkinavälineet. Rahoitusmarkkinavälineet esitetään hankintamenuun tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisenä eikä korkotason vaihtelusta aiheutuvia arvomuutoksia kirjata. Rahoitusmarkkina-välineiden nimellisarvon ja hankintahinnan erotus jakotetaan korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä merkitään hankintamenon lisäykseksi tai vähennykseksi.

Käyttöomaisuusluonteiset osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintamenon määräisenä tai sitä alemman käyvän arvon määräisenä.

Saamisiksi luetut sijoitukset esitetään taseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisenä.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan tulosvaikutteisesti enintään alkuperäiseen hankintamenoon käyvän arvon noustessa.

7.3. Sijoitusten käypä arvo ja arvostuserot

Tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetään tase-eräkohtaisesti sijoitusten jäljellä oleva hankinta-meno, kirjanpitoarvo ja käypä arvo.

Kiinteistösijoitusten käypä arvo määritetään kiinteistökohteittain käyttäen paikkakuntaakohtaisia hintatietoja ja tuottoarvomenetelmää. Tällöin otetaan huomioon tilojen käyttötarkoitus, ikä, kunto ja erityisominaisuudet sekä vuokrataso. Merkittävimpien kiinteistöjen arvion suorittavat pääasiassa auktorisoidut kiinteistöarvioitsijat sijoitussuunnitelmassa määritellyin määrävuosin. Myös yhtiön omat asiantuntijat osallistuvat arviointiin. Mikäli sijoitusomaisuuserän käypä arvo alittaa kirjanpitoarvon, tai omassa käytössä oleva erä merkittävästi ja pysyvästi, kirjataan arvonalennuksena, lisäpoistona tai arvonkorotuksen peruutuksena erotus.

Sijoitusomaisuudeksi luettujen arvopapereiden käypänä arvona käytetään tilinpäätöspäivän viimeisintä pörssikurssia, kun arvopaperi on noteerattu. Noteeraamattomien arvopapereiden käypänä arvona pidetään jäljellä olevaa hankintamenoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa. Pääomasijoitusrahastojen käypänä arvona on käytetty hankintamenoa tai hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota rahaston käyvästä arvosta.

Saamisten käypänä arvona pidetään nimellisarvoa tai tätä alemmaa todennäköistä arvoa.

7.4. Muun omaisuuden kuin sijoitusten kirjanpitoarvo

Aineettomat hyödykkeet ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet esitetään taseessa suunnitelmapoistoilla vähennetyn hankintameno määräisenä. Aineettomina hyödykkeinä on aktivoitu huoneistojen peruseräparannukset sekä atk ohjelmien suunnittelu- ja kehittämismenot. Aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä ovat omassa käytössä olevat kiinteistöt, koneet ja laitteet sekä kalusto.

Vakuutusmaksusaamiset esitetään todennäköisessä arvossa, jolloin vakuutusmaksusaamisten nimellisestä arvosta vähennetään kokemusperäinen raukeaminen.

Muut saamiset merkitään taseeseen nimellisarvoon tai tätä pysyvästi alempaan todennäköiseen arvoon.

7.5. Sijoitusten arvonkorotukset

Maa- ja vesialueiden, rakennusten ja arvopapereiden arvoja voidaan korottaa. Sijoitus-omaisuudeksi luetun omaisuuden arvonkorotukset kirjataan tuloslaskelmaan ja käyttöomaisuuden arvonkorotukset arvonkorotusrahastoon taseeseen.

Jos arvonkorotus osoittautuu aiheettomaksi, tuloutettu arvonkorotus peruutetaan tuloslaskelmassa ja rahastoitu arvonkorotus peruutetaan taseen arvonkorotusrahastosta.

7.6. Suunnitelmapoistojen perusteet

Poistojen määrittämiseen on tehty ennalta poistosuunnitelma. Rakennuksista poistot tehdään kohdekohtaisesti

Rakennukset	40–50 vuotta
Rakennusten ainesosat	EVL
Rahastoidut arvonkorotukset	ei poistoa

Aineettomien hyödykkeiden ja kaluston suunnitelman mukaiset poistot lasketaan hankintamenosta arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan tasapoistoin.

Arvioidut poistoajat ovat:

Aineettomat oikeudet (atk-ohjelmien kehittäminen)	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	5 vuotta
Konttorikalusto ja - koneet	5 vuotta
Atk-laitteet (pienkoneet)	4 vuotta
Autot	5 vuotta
Muu kalusto	5 vuotta
Rakennusten kalusto	EVL

7.7. Henkilökunnan eläkejärjestelyt

Henkilökunnan ja hallituksen luottamustoimissa olevien henkilöiden eläketurva on järjestetty TyEL - vakuutuksella, joka on kirjattu kuluksi. Yhtiön suljetun eläkesäännön mukainen lisäeläketurva on järjestetty sekä toimessa olevien henkilöiden että jo eläkkeellä olevien osalta vapaaehtoisella lisäeläkevakuutuksella, jonka eläkemenot on kirjattu kuluksi. Eläkevakuutusmaksut on kirjattu tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

7.8. Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättyessä avoinna olevat ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat muutetaan euroksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Sekä tilikaudella että tilinpäätöksessä syntyneet kurssivoitot ja -tappiot merkitään tuloslaskelmaan ao. tulojen ja menojen oikaisueriksi, tai sijoitustoiminnan tuotoiksi ja kuluiksi, jos kurssierot liittyvät talletuksiin tai rahoitustapahtumiin, tai niitä ei ole voitu kohdistaa.

7.9. Vakuutusten hankintamenot

Hankintamenoja ei aktivoida.

7.10. Vertailutietojen oikaiseminen

Ryhmittelyjen muuttuessa edellisen vuoden tilinpäätöstiedot oikaistaan vertailukelpoisiksi. Tuloslaskelman ja taseen ryhmittely muutetaan uusien tuloslaskelma- ja tasekaavojen mukaisiksi, samoin liitetiedot.

Liikekulut ja suunnitelmapoistot jaetaan toiminnoille yhtenäisillä periaatteilla. Vertailuvuoden vastuuvélkamuutoksia ei voida muuttaa muuttuneiden säännösten mukaisiksi.

7.11. Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero/tilinpäätössiirrot

Kirjanpito- ja verolainsäädännön perusteella voi tilinpäätökseen kirjata vapaaehtoisia varauksia ja suunnitelman ylittäviä poistoja. Vuosittain tuloslaskelmaan kirjatut erät kerrytetään taseeseen omaksi eräkseen.

7.12. Varauksiin ja arvostuksiin liittyvä verovelka

Liitetiedoissa esitettyihin arvostuseroihin sisältyvää mahdollista verovelkaa ei ole tilinpäätöksessä esitetty erikseen velkana, koska arvonkorotuksia ja arvostuseroja on tarkoitus tulouttaa vain kulukirjauksia vastaan. Sama koskee vapaaehtoisin varauksiin ja poistoeroon sisältyvää verovelkaa.

7.13. Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätökseen yhdistellään sellaiset yritykset, joiden äänivallasta emoyhtiö tytäryhtiöineen omistaa yli puolet. Tytäryhtiöt ovat pääosin kiinteistöyhtiöitä.

Konsernitilinpäätös laaditaan emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, taseiden ja liitetietojen yhdistelminä. Tällöin eliminoidaan yhtiöiden väliset saamiset ja velat, tuotot ja kulut, voitonjako sekä keskinäinen osakeomistus. Vakuutusmaksuja ja korvauksia ei kuitenkaan eliminoida. Vuoden aikana hankitut tytäryhtiöt yhdistellään hankintahetkestä lähtien ja vuoden aikana myytyjä yhtiöitä ei yhdistellä, elleivät ne ole kuuluneet konserniin pääosaa vuotta, tulosvaikutuksen osalta. Tilikauden tuloksesta ja omasta pääomasta erotetaan vähemmistön osuus omaksi eräkseen.

Keskinäinen osakeomistus eliminoidaan hankintamenomenetelmää käyttäen. Syntynyt konserniaktiiva tai konserniosuus jaetaan tytäryhtiöiden siirtyville omaisuuserille ja poistetaan näiden poistosuunnitelman mukaan.

Tytäryhtiöiden taseissa osakkeiden hankinta-ajankohtana olleet arvonkorotukset kohdistetaan edelleen kyseisiin omaisuuseriin. Emoyhtiön tytäryhtiöosakkeisiin tekemät arvonkorotukset, arvonalennukset ja niiden muutokset peruutetaan konsernitilinpäätöksessä tai kohdistetaan tilalle tulevaan omaisuuteen, ellei tytäryhtiöissä ole tehty vastaavia kirjauksia. Tällä varmistetaan arvostuksen muuttumattomuus konsernitilinpäätöksen laatimisen vuoksi.

Osakkuusyritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä.

Tuloslaskelmaan lisätään konsernin osuus yhdisteltyjen osakkuusyritysten tuloksista. Taseessa osakkuusyritysten hankintameno ja konsernin vapaaseen omaan pääomaan lisätään konsernin osuus hankinnan jälkeen kertyneistä osakkuusyrityksen voitoista tai tappioista.

Konserniyhtiöt eivät ole tehneet suunnitelmapoistoja.

7.14. Vakuutustekninen vastuovelka

Vastuovelka lasketaan vuosittain vahvistettavien laskentaperusteiden mukaisesti. Jälleenvakuuttajien osuus vastuovelasta lasketaan jälleenvakuutus sopimusten mukaisesti.

Vakuutusmaksuvastuu sisältää tilinpäätöspäivän jälkeiseen aikaan kohdistuvan vakuutuskauden osuuden vakuutusmaksutulosta. Vakuutusmaksuvastuu on luonteeltaan siirtovelkaa (tuloennakkoa).

Korvausvastuu sisältää sattuneista vakuutus tapahtumista ja niiden selvittelystä vielä maksamatta olevat erät. Korvausvastuu on luonteeltaan siirtovelkaa (menojäätymää). Pienet korvaukset ja yhtiölle vielä ilmoittamattomat olevat vahingot varataan tilastollisin menetelmin. Korvausvastuun määrä on eläkemutoisten korvausten ja eräiden muiden pitkäaikaisten vastuiden osalta laskettu nykyarvomenetelmällä.

Vahinkovakuutusyhtiöiden yleisesti käyttämää eläkemutoisten korvausten korvausvastuun kuolevuusmallia päivitettiin vuonna 2021. Pohjantähti laskee korvausvastuunsa uuden kuolevuusmallin mukaisesti vuoden 2021 tilinpäätöksestä lähtien.

Kaikissa eläkemutoisissa korvauksissa käytettävä laskuperustekorko oli 1,0 % vuonna 2021. Korvausvastuun riittävyystarkastelun tuloksena muutettiin luokkien 1a, 3 ja 10 kollektiivivarauskertoimia.

Korvausvastuuseen kuuluu tasoitusmäärä, joka esitetään taseessa erikseen. Tasoitusmäärän tehtävänä on korvauskulujen vuosittaisen vaihtelun tasoittaminen ja vakuutusyhtiön vastuunkantokyvyn ylläpito. Tasoitusmäärä kasvaa, jos kuluvan vuoden vahinkosuhte alittaa ennalta määritellyn kartutusvahinkosuhteen, ja purkautuu, jos kuluvan vuoden vahinkosuhte ylittää ennalta määritellyn purkuvahinkosuhteen. Tasoitusmäärälle hyvitetty korko määräytyy vakuutusyhtiölain 9 luvun 5 c §:n mukaan. Tasoitusmäärän laskuperusteita on muutettu viimeksi vuonna 2016 vastaamaan 1.1.2016 voimaan tulleita vakuutusyhtiölain muutoksia.

Vakuutustekninen vastuovelka merkitään taseeseen nettoperiaatteella siten, että velan vähennyseränä esitetään jälleenvakuuttajien osuus. Velka ja siitä vähennetty saaminen eivät ole kuitattavissa keskenään, sillä velkoja ja velallinen eivät niissä ole samat.

7.15. Takuupääoman korko

Takuupääoman korot jaetaan voitonjakokelpoisista varoista. Takuuosuuksille maksetaan kirjanpidollisen vasta-arvon mukaan korko, jonka varsinainen yhtiökokous vahvistaa joka vuosi erikseen. Jos korkoa maksetaan, sen määrä on tilikautta edeltäneen tilikauden viimeisenä päivänä noteerattu 12 kuukauden euribor lisättyä 2 prosenttiyksikön marginaalilla, mutta vähintään 4,5 prosenttia. Takuuosuuksille maksetaan

korkoa vain, jos koronmaksu voidaan toteuttaa vaarantamatta yhtiön vakavaraisuutta. Korko eräännyy maksettavaksi viikon kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta.

7.16. Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

1) Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut.

Liikevaihto =

- + Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta
- + Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa
- + Muut tuotot

Liikevoitto- tai tappio =

+/- Voitto tai tappio ennen tasoitusmäärän muutosta, tilinpäätössiirtoja ja veroja.

Kokonaistulos =

- + Liikevoitto/-tappio
- +/- Taseen ulkopuolisten arvostuserojen, käyvän arvon rahaston ja arvonkorotusrahaston muutos

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle käyvin arvo

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo

suhteessa sitoutuneeseen pääomaan lasketaan sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle otetaan huomioon kauden aikana tapahtuneet kassavirrat.

Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely

- + Sijoitustoiminnan suorat nettotuotot kirjanpidossa
- + Arvonmuutokset kirjanpidossa
- + Arvostuserojen muutokset

Sijoitusjakauma käyvin arvo

Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot rahamarkkinasijoituksiin. Sijoitukset sijoitusrahastoihin ja niihin rinnastettaviin muihin yhteissijoitusyrityksiin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin luetaan kiinteistöisijoituksiin.

Sijoituksiin ei oteta mukaan sijoituksiin liittyviä kappahintasaamisia ja –velkoja. Sijoitusjakauma sisältää taseen sijoituksiin kuuluvat talletukset.

Kokonaispääomantuotto prosentteina (käyvin arvo) =

- +/- Liikevoitto tai -tappio
- + Korkokulut ja muut rahoituskulut
- + Perustekorkokulu
- +/- Arvonkorotusrahastoon/ käyvän arvon rahastoon kirjattu arvonkorotus/ peruutus
- +/- Sijoitusten arvostuserojen muutos

----- x 100

- + Taseen loppusumma
  - +/- Sijoitusten arvostuserot
- (tilikauden ja edellisen tilikauden taseen mukaisten arvojen keskiarvo)

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Tunnusluku lasketaan keskiarvona kalenterikuukausien lopussa lasketuista henkilökunnan lukumääristä. Lukumäärässä otetaan huomioon palveluksessa olleiden henkilöiden mahdollinen osa-aikaisuus.

2) Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vakuutusmaksutulo =

Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Vahinkosuhte -prosentteina =

Korvauskulut
----- x 100
Vakuutusmaksutuotot

Vahinkosuhte (ilman perustekorkokulua) prosentteina =

Korvauskulut (ilman perustekorkokulua)
----- x 100
Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)

Tunnusluku lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.

Liikekulusuhte prosentteina =

Liikekulut
----- x 100
Vakuutusmaksutuotot

Tunnusluku lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.

Yhdistetty kulusuhte prosentteina =

Vahinkosuhte + Liikekulusuhte

Yhdistetty kulusuhte (ilman perustekorkokulua) prosentteina =

vahinkosuhte (ilman perustekorkokulua) + Liikekulusuhte

Riskit ja riskienhallinta

1. Riskienhallinnan yleiset periaatteet

Riskienhallinta on toimintaa, jonka tehtävänä on tunnistaa, analysoida, hallita ja valvoa yhtiön toimintaa ja sen jatkuvuutta uhkaavia riskejä ja tukea yhtiön tavoitteiden saavuttamisessa. Tätä toimintaa varten vakuutusyhtiöllä on riskienhallintajärjestelmä, jonka avulla erilaiset vakuutusyhtiötä kohtaavat riskit voidaan hallita. Vakuutusyhtiön riskit voidaan jakaa operatiivisiin, taloudellisiin ja strategisiin riskeihin.

Pohjantähti on asiakkaidensa omistama keskinäinen vakuutusyhtiö, jolle asiakkaat ovat siirtäneet riskejään. Asiakkaiden on voitava luottaa siihen, että yhtiö on kaikissa olosuhteissa kykenevä täyttämään lupauksensa. Osa näistä ulottuu vuosikymmeniksi tulevaisuuteen, joten riskienhallinnassa on varauduttava hyvinkin epätodennäköisiin, mutta vaikutukseltaan merkittäviin tapahtumiin sekä vakuutustoiminnan, sijoitustoiminnan että toimintaympäristön osalta.

Riskienhallinnan merkitystä korostaa Euroopan Unionin antama Solvenssi II-direktiivi, jonka tavoitteena on ollut edistää ja yhtenäistää eurooppalaisten vakuutusyhtiöiden riskienhallintaa ja niiden vakavaraisuuteen kohdistuvaa valvontaa. Vakuutusalaan on vaikuttanut myös esimerkiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvä direktiivi ja vakuutusten tarjoamisesta annettu direktiivi.

Yhtiön riskienhallinta on keskeisessä asemassa tukemassa liiketoiminnan menestystä. Hallitus on vahvistanut riskienhallinnan periaatteet, jotka määrittelevät vastuut, tavoitteet, prosessit ja sovellettavat raportointimenettelyt. Ne määrittelevät yhtiössä sovellettavan riskien luokittelun, mittaamisen ja riskienhallintakeinot. Riskienhallintasuunnitelmassa asetetaan vuosittain tavoitteet, toimenpiteet ja niihin liittyvät raja-arvot. Yhtiön strategisia riskejä arvioidaan säännöllisesti ja ne ovat osa yhtiön riskiprofiilia operatiivisten ja taloudellisten riskien lisäksi.

Yhtiön toiminnan perussisältönä on asiakkaiden riskien ottaminen yhtiön vastuulle. Riskinotossa otetaan huomioon yhtiön riskinotto-kyky, riskinottohalukkuus, yhtiön kyky tasata riskejä ja mahdollisuus tilastollisesti luotettavaan riskiä vastaavaan hinnoitteluun. Yhtiö ei vakuutusliiketoiminnassa pyri ottamaan suuria eikä harvinaisia riskejä, vaan keskittyy ensisijaisesti strategian mukaisesti henkilöasiakkaiden sekä pienten yritysten perusriskien vakuuttamiseen. Jälleenvakuutusta käytetään hallitsemaan riskit, jotka ylittävät yhtiön riskinottohalukkuuden.

Yhtiön sijoitustoimintaa harjoitetaan sijoitussuunnitelman puitteissa, jonka mukaisesti omaisuusluokkiin liittyvät allokaatorajoitukset ja valtuudet ohjaavat riskinottoa. Menestyksellinen sijoitustoiminta edellyttää hallittua riskinottoa, jota sijoitussalkun hajautuksen avulla vähennetään. Sijoitustoiminnan riskinoton on pysyttävä sijoitustoiminnalle allokoitujen riskinotto-halukkuuden rajoissa.

Yhtiön strategisena tavoitteena on varmistaa, että Solvenssi II:n mukainen vakavaraisuussuhde ylittää yhtiön vakavaraisuuden hallinnan periaatteiden mukaisen tavoiterajan. Sisäisesti asetettu tavoiteraja vakavaraisuudelle on korkeampi, kuin Solvenssi II:n mukainen standardimallin tuottama vakavaraisuusvaatimus. Vakavaraisuuden hallinnan periaatteet kuvaavat toimenpiteitä, joilla vakavaraisuussuhde voidaan ohjata tavoiterajan yläpuolelle. Tavoiteraja on asetettu siten, että yhtiö riittävän suurella todennäköisyydellä pysyy viranomaisen asettaman vakavaraisuusvaatimuksen yläpuolella.

Riskienhallinnan tavoitteena on asiakkaan edun turvaaminen noudattamalla riskinottohalukkuuden mukaista riskinottoa riskinvalinnassa, hinnoittelussa, jälleenvakuutuksessa ja sijoitustoiminnassa sekä huolehtimalla yhtiön merkittävien strategisten, taloudellisten ja operatiivisten riskien hallinnasta.

2. Riskienhallinnan organisointi

2.1. Riskienhallinnan organisoituminen ja vastuut

Yhtiön hallitus vastaa riskienhallinnan järjestämisestä. Se määrittelee riskienhallinnan periaatteet, riskienhallinnan organisaation sekä riskinoton rajat ja valvoo näiden toteutumista. Toimitusjohtajalla on

keskeinen rooli riskienhallinnan toteuttamisessa. Hän toimii esikuvana muulle johdolle ja koko organisaatiolle ja siten edesauttaa laadukkaana riskienhallintakulttuurin syntymistä.

Riskienhallintatoiminto huolehtii riskienhallinnan organisoitumisesta ja seuraa riskienhallinnan yleistä toteutusta yhtiössä. Riskienhallintatoiminto avustaa hallitusta ja toimitusjohtajaa riskienhallinnan periaatteiden määrittelyssä ja toteuttamisessa. Riskienhallintatoiminto on riippumaton liiketoiminnan päätöksenteosta. Tämä mahdollistaa tehokkaan riskienhallinnan ja tuottaa johdolle tietoa yhtiön riskeistä ja riskienhallinnan käytännön toteutuksesta. Vuosittain laaditaan riskienhallintasuunnitelma, jonka hallitus vahvistaa. Riskienhallintajohtaja seuraa yhtiön riskiprofiilin kehittymistä ja raportoi säännöllisesti johtoryhmälle ja hallitukselle. Hallitus on perustanut riskienhallintatoimikunnan, joka käsittelee hallitukseen tulevia riskienhallintaan liittyviä asioita. Toimikuntaan kuuluu hallituksen edustajat, toimitusjohtaja, riskienhallintajohtaja, aktuaarijohtaja ja talouden ja tasehallinnan johtaja

Riskienhallintatoiminto vastaa yhtiön riskienhallinnan periaatteista ja riskienhallintasuunnitelmasta sekä oman riski- ja vakavaraisuusarvion (ORSA) koordinoimisesta. Yhtiön toteutuneiden operatiivisten riskien ja läheltä-piti-riskien hallinnoimisesta, käsittelystä, seuraamisesta ja raportoinnista vastaa riskienhallintajohtajan vetämä riski-ilmoitusten käsittelyryhmä. Riski-ilmoitusten käsittelyryhmä tukee riskienhallinnan kehittämistä. Ryhmään kuuluu liiketoiminnan, työturvallisuuden, tietosuojan, tietoturvan, compliancen ja riskienhallinnan edustajat.

Jokainen liiketoimintayksikkö on vastuussa omaan toimintaansa liittyvistä riskeistä. Esimies vastaa siitä, että hänen yksikössään noudatetaan hallituksen määrittämiä riskienhallinnan periaatteita. Hän huolehtii myös siitä, että yksikön työntekijöille kehittyy riittävä riskiymmärrys ja valmius toimia sen mukaisesti. Kaikilla toimihenkilöillä on oikeus ja velvollisuus raportoida toteutuneita riskejä ja läheltä piti -tilanteita sekä yhtiön toimintaan liittyviä muita riskejä. Toimihenkilöillä on tarvittaessa mahdollisuus toimittaa riskeihin liittyvää tietoa ylemmille organisaatiosasoille myös normaali raportointihierarkia ohittaen. Vastuu riskienhallinnan käytännön toteuttamisesta on riskiä ottavassa yksikössä.

Yhtiössä toimii yliorganisatorisia ryhmiä, jotka kukin hoitavat erityistä riskienhallinnallista tehtävää. Tällaisia ovat esimerkiksi tietoturvaryhmä ja jatkuvuudenhallinnan ryhmä.

Aktuaaritoiminto ja talouden ja tasehallinnan toiminto vastaavat siitä, että yhtiön johdolla on käytössään ajantasainen tieto yhtiön vakavaraisuudesta ja muusta taloudellisesta tilasta, sen todennäköisestä tulevasta kehityksestä ja tähän vaikuttavien tekijöiden keskinäisyyksistä. Aktuaaritoiminto ja talouden ja tasehallinnan toiminto sekä liiketoiminnat osallistuvat ORSAn toteuttamiseen. Sisäinen tarkastus valvoo, että yhtiön riskienhallinta vastaa sille asetettuja ulkoisia ja sisäisiä määräyksiä ja ohjeita. Riskienhallinta perustuu ns. kolmen puolustuslinjan periaatteelle, jossa on eroteltuna riskiä ottava ja hallinnoiva, riskienhallintajärjestelmää kehittävä ja riskienhallintajärjestelmän tarkoituksenmukaisuutta tarkasteleva toimija.

Yhtiön operatiivinen sijoitustoiminta ja raportointi on ulkoistettu. Operatiivisesta sijoitustoiminnasta vastaavat yhtiön ohjeiden ja sijoitustoiminnan limiittien mukaisesti OP Varainhoito ja Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö. Sijoitusraportoinnin toteuttaa Sijoitustutkimus Oy. Varainhoidosta saadaan näkemystä taloudellisiin makroskenaarioihin, joita hyödynnetään ORSAssa.

3. Riskienhallinnan prosessit

Riskienhallinta on dynaaminen ja iteratiivinen prosessi, joka tuottaa kokonaiskuvan yhtiön riskeistä ja huolehtii siitä, että niihin sovelletaan tarkoituksenmukaisia hallintakeinoja. Riskienhallintaprosessi muodostuu seuraavista vaiheista:

- Liiketoimintastrategian mukaisten tavoitteiden määrittely ja kohdentaminen
- Riskien tunnistaminen ja arviointi
- Riskienhallintatoimenpiteiden suunnittelu ja toteutus
- Riskien raportointi ja seuranta
- Riskienhallinnan arviointi ja jatkuva kehittäminen

Riskien tunnistamisen keinoja ovat

- Vuosittainen tai jatkuva riskientunnistusprosessi
- Projektien, hankkeiden ja ulkoistusten riskianalyysit
- Organisaation tuottamat riski-ilmoitukset

Tunnistettujen riskien merkitys arvioidaan tarkastelemalla riskin toteutumiseen vaikuttavia syitä ja olosuhteita, arvioimalla tapahtuman mahdollisia välittömiä ja välillisiä seurauksia sekä näihin liittyviä todennäköisyyksiä ja taloudellisia vaikutuksia sekä maineriskiä. Riskien suuruutta kuvataan mahdollisuuksien mukaan kvantitatiivisilla suureilla. Vähemmän tunnettuja riskejä arvioidaan kvalitatiivisesti. Tällaisten riskien osalta vakavuudessa käytetään viisiportaista asteikkoa. Sijoitusriskien mittaamisessa käytetään Value-At-Risk -riskimittaa.

Merkittävien riskien osalta selvitetään mahdolliset keinot riskien rajoittamiseksi ja päätetään toimenpiteistä. Päätöksenteossa sovelletaan mahdollisuuksien mukaan tuottavuusmallia ja varmistetaan yhteensopivuus strategian kanssa. Sovituille riskienhallintatoimenpiteille nimetään vastuuhenkilöt, määräaika ja käytettävissä oleva budjetti. Samoin nimetään henkilö, joka on ensisijaisesti vastuussa toimenpiteiden toteutumisen seurannasta ja riskin jatkuvasta hallinnasta.

Riskienhallintaprosessi toteutetaan siten, että yksiköiden riskikartoitukset ja analyysit toimivat aineistona yhtiötason analyysille. Ylemmällä tasolla näistä tehdään kokonaisarvio ja lisäksi tunnistetaan ja arvioidaan kyseiselle yksikkötasolle kuuluvat riskit. Yhtiön merkittävät riskit nousevat yhtiötason riskiprofiiliin. Riskienhallintaprosessia tukee riskirekisteri, joka palvelee kaikkia edellä kuvattuja toimintoja sekä riskien seurantaa ja raportointia.

Hallitukselle raportoidaan yhtiön sijoitustoiminnasta kuukausittain. Riskienhallintatoiminto raportoi merkittävistä riskeistä ja ilmoitusjärjestelmän kautta tulleista ilmoituksista yhtiön johdolle ja hallitukselle. Lisäksi hallitus saa tarvittaessa kohdennettuja raportteja akuuteista riskeistä. Hallitus osallistuu ORSA-prosessiin käymällä lähetekeskustelun, ohjaamalla prosessia ja haastamalla sen lopputulokset. ORSAssa arvioidaan yhtiön kykyä selviytyä erilaisista stresseistä ja skenaarioista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Vuoden 2021 ORSAN perusteella yhtiö selviää erilaisista taloudellisista ja strategisista riskeistä.

4. Keskeiset riskialueet

Pohjantähden riskialueet voidaan jakaa kolmeen osa-alueeseen. Nämä ovat operatiiviset riskit, taloudelliset riskit ja strategiset riskit. Taloudelliset riskit voidaan jakaa edelleen kolmeen osa-alueeseen. Nämä ovat vakuutusliiketoiminnan riskit, markkinariskit ja muut finanssiriskit. Yhtiön riskikartassa edellä mainitut osa-alueet sisältävät alakokonaisuuksia, jotka edelleen sisältävät lukuisia riskejä.

4.1. Strategiset riskit

Strategisella riskillä tarkoitetaan yhtiön strategisia linjauksia, strategisen tason johtamiseen, liiketoimintaan ja toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin liittyvää epävarmuutta. Tuloksellinen strategia edellyttää, että valittu toimintalinja vastaa toimintaympäristön asettamiin haasteisiin. Strateginen riski voi realisoitua esimerkiksi siksi, että toimintatavan valinta on epäonnistunut tai siksi, että toimintaympäristön muutos vie vanhalta toimintatavalta menestymisen edellytykset. Mahdollisia strategisen riskin lähteitä ovat muun muassa

- Tuotteet ja palvelumalli
- Hinnoittelu
- Asiakasvalinta
- Digitalisaatio
- Arkkitehtuuriratkaisut
- Jakelukanavat
- Yrityskuva
- Kumppanuudet
- Toimintaympäristö
- Ilmastonmuutos

Strategisten riskien hallinnan lähtökohtana on arvioida, mitkä ovat yhtiön kannalta keskeiset strategiset linjaukset ja niiden realistiset vaihtoehdot. Tämän perusteella arvioidaan vaihtoehtoihin liittyviä kehitysnäkymiä

suhteessa toimintaympäristöä koskeviin skenaarioihin ja arvioidaan strategiavaihtoehtoihin liittyvät riskit. Tässä tarkastelussa keskeisiä yhtiön ulkopuolisia tekijöitä ovat yleinen taloudellinen kehitys, teknologian kehitys, asiakkaiden muuttuvat odotukset sekä kilpailuympäristö.

4.2. Operatiiviset riskit

Operatiivisella riskillä tarkoitetaan mahdollista taloudellista vahinkoa, joka aiheutuu

- Ongelmista prosessissa
- Menettelytavoista
- Tietojärjestelmistä
- Tietoturvaloukkauksista
- Turvallisuusuuhkista
- Muista tekijöistä

Operatiivisiin riskeihin kuuluu ICT-riskit, prosessiriskit, henkilöriskit, compliance-riskit, muut lakiriskit, vahinkoriskit ja tietoriskit ml. tietoturva- ja tietosuojariskit. Riskejä kartoitetaan vuosittain toiminnoissa hyödyntäen riskityökalua ja riskikarttaa. Koko henkilöstön käytössä on riski-ilmoitusjärjestelmä, jonka tuloksia hyödynnetään riskien kartoituksissa ja arvioinneissa. Muutostilanteisiin sisältyy riskejä, joita arvioidaan tapauskohtaisesti. Esimerkkinä organisaatiouudistukset tai toiminnon ulkoistaminen.

Suurimmat operatiiviset riskit liittyvät tietojärjestelmien toimintaan ja kehityshankkeisiin. Vakavien häiriöiden mahdollisuutta on merkittävästi vähennetty kahdentamalla vakuutustoiminnan perusjärjestelmät. Operatiivisiin riskeihin liittyy myös jatkuvuus- ja valmiussuunnittelu, jonka avulla pyritään ehkäisemään ja rajoittamaan operatiivisten riskien aiheuttamia toiminnallisia häiriöitä. Merkittävät toteutuneet operatiiviset riskit ilmoitetaan Finanssivalvonnalle.

4.3. Vakuutusliiketoiminnan riskit

4.3.1. Hinnoittelu ja riskinvalinta

Vakuutusmaksut pyritään mitoittamaan niin, että ne kattavat vahinkomenon, liikekulut ja katastrofivahingot. Hinnoittelu perustuu ensisijaisesti arvioon tulevasta vahinkomenosta. Tästä seuraa vakuutustoiminnan kaksi perusriskiä: Hinnan riittämättömyys yhtiön merkitsemään riskiin (hinnoitteluriski) ja vahinkomenoon liittyvä tilastollinen heilahtelu, jonka johdosta toteutuvat riskit voivat suurestikin ylittää tilastollisen odotusarvon (varausriski). Virhearvioita voi aiheuttaa suppea tai vinoutunut tilastoaineisto tai se, että historiallinen tietopohja ei kuvaa oikein tulevaa vahinkokehitystä. Myös tilastoaineiston tulkinnessa voi tapahtua virhearvioita esimerkiksi silloin, kun tieto on puutteellista.

Hinnoitteluriskin hallinnassa olennaista on tiedon korkea laatu ja siihen tukeutuva huolellinen aktuaariryö sekä sen tulosten ottaminen huomioon päätöksenteossa. Vakuutus tuotteiden hinnoittelussa pyritään mahdollisuuksien mukaan riskivastavuuteen. Asiakaskohtaisen hinnoittelun perusteet ja alennusten enimmäismäärät vahvistetaan hinnoitteluohjeessa. Hinnoitteluvaltuudet ja mahdolliset kampanjahinnoittelut vahvistetaan toimitusjohtajan ja liiketoiminta-alueesta vastaavan johtajan päätöksellä tai tarvittaessa johtoryhmän päätöksellä. Keskinäisenä yhtiönä Pohjantähden velvollisuutena on huolehtia, että kukin asiakas maksaa yhtiölle siirrettävistä riskeistä oikean hinnan. Riskinvalinta perustuu hallituksen vahvistamaan vastuunvalintapolitiikkaan, jota täydennetään yksityiskohtaisilla ohjeilla. Suuremmissa riskikokonaisuuksissa riskinvalintaa tehdään riskiasiantuntijoiden voimin.

Vakuutusliiketoiminnan riskien hallinnassa tärkeintä on riittävän vakavaraisuusaseman takaaminen. Yhtiön vakavaraisuuden tavoitetasoa ylittävä vakavaraisuusaseman katsotaan riittävän suojaamaan yhtiötä vakuutusliiketoiminnassa tapahtuvalle tuloksen heilahtelulle. Tuloksen heilahtelun riskiä hallitaan riittävällä jälleenvakuutussuojalla.

4.3.2. Vakuustekniseen vastuuseen liittyvä riski

Osa vakuutusyhtiön vastuulla olevista korvauksista ajoittuu hyvin pitkälle ajanjaksolle, erityisesti lakisäätöihin vakuutuksiin liittyvät eläkesuoritukset. Yhtiö varautuu näihin suorituksiin varaamalla tulevia suorituksia varten riittävästi vakavaraisuutta, korvausvastuuta. Korvausvastuu lasketaan vakuutusmatemaattisin menetelmin perustuen oletuksiin, jotka koskevat korvauksensaajien odotettavissa olevaa elinikää ja tulevaa korkotasoa.

Laskentatapa ja oletukset perustuvat viranomaisohjeisiin ja ne on pyritty tekemään turvaavasti, mutta niihin liittyy väistämättä epävarmuutta. Riskinä on, että tehdyt varaukset osoittautuvat liian pieniksi joko oletettua suuremman korvauskulun tai oletettua pienempien varoille saatavien sijoitustuottojen vuoksi.

Ensisijainen keino vastuisiin liittyvän riskin varalta on riittävä vakavaraisuus ja sitä tukeva sijoitusstrategia, joka yhdistää optimaalisesti tuoton ja turvaavuuden. Lisäksi pitkäaikaisiin vastuisiin liittyvään riskiin voidaan varautua kohdentamalla sijoitusvarallisuutta siten, että sen maturiteetti vastaa korvausvastuun maturiteettia.

4.3.3. Vakuutusriskien hallinta jälleenvakuutuksella

Jälleenvakuutus on keskeinen keino varautua suuriin vakuutusriskeihin sekä riskikumuuleihin. Jälleenvakuutuksista pääosa perustuu rakenteeseen, jossa yhtiö kantaa yksittäisistä lajikohtaisista vahinkotapahtumista riskin päättämänsä omavastuun osalta ja jälleenvakuuttaja sen ylimenevältä osalta sovittuun ylärajaan saakka. Tämän lisäksi suojaudutaan yli lajien kumuloituvalta riskiltä erillisellä katastrofisuojaalla. Jälleenvakuuttamisen perusteena ovat yhtiön riskienhallintainsinöörien tekemät kohde-, riski- ja syttymispistekohtaiset arviot maksimiriskeistä. Jälleenvakuutuspolitiikassa keskeinen tavoite on turvaavuus.

Turvaavuuden toteutumiseksi

- Suurriskien tunnistamiseen on tehokkaat, kontrolloidut prosessit
- Jälleenvakuuttajilta edellytetään riittävä luottoluokitus
- Jälleenvakuutukset hajautetaan usealle yhtiölle
- Omavastuut pidetään maltillisina
- Jälleenvakuutussovimuksiin sisällytetään lausekkeet maksuvalmiuden varmistamiseksi

Jälleenvakuutussovimukset uusitaan vuosittain ja niiden sisältöön vaikuttavat edellä kuvattujen periaatteiden lisäksi jälleenvakuuttajien asettamat ehdot ja maksutaso. Hallitus vahvistaa suurimmat yhtiön omalla vastuulla pidettävät määrät vakuutusluokittain.

4.3.4. Vakuutusmatemaattiset oletukset

Vastuuvelan laskennassa noudatetaan lailla ja asetuksella säädettyjä periaatteita. Käytettävät laskuperusteet annetaan Finanssivalvojalle vuosittain tiedoksi ennen tilikauden päättymistä. Eläkemuotoisten korvausten korvausvastuun laskennassa käytetään korkoutusta eli korvausvastuu lasketaan diskonttaamalla tulevien eläkkeiden kassavirta tarkasteluhetkellä voimassa olevalla laskuperustekorolla. Vuonna 2021 laskuperustekorokko oli 1,0 %.

Kuolevuusmallina eläkemuotoisten korvausten korvausvastuun määrittämisessä sovelletaan Tapaturmavakuutuskeskuksen, Liikennevakuutuskeskuksen sekä Potilasvakuutuskeskuksen yhdessä ylläpitämää ja yhtiöille tiedoksi antamaa kohortti-kuolevuusmallia. Suurten vahinkojen tilinpäätöshetkellä maksamatta oleva osa varataan yksilöllisesti.

Tuntemattomien ja pienten tunnettujen vahinkojen korvausvastuu lasketaan kollektiivisesti. Kollektiivinen varaus määritellään vakuutusmatemaattisilla menetelmillä käyttäen apuna maksettujen korvausten run-off-kolmioita.

4.3.5. Määrällisiä tietoja vakuutusriskeistä

Omalla vastuulla oleva vakuutustekninen vastuuvélka 31.12.2021 on 201,3 MEUR ja se jakaantuu vakuutusmaksuvastuuseen ja korvausvastuuseen seuraavasti:

RISKIENHALLINTA liitetieto määrällisiä tietoja vakuutusriskeistä		
1000 EUR	Vakuutusmaksuvastuu	Korvausvastuu
Lakisääteinen tapaturma	2	8 150
Eläkemuoitoiset vahingot		14 495
Muu tapaturma ja sairaus	10 597	33 296
Eläkemuoitoiset vahingot		
Moottoriajoneuvon vastuu	9 086	17 452
Eläkemuoitoiset vahingot		51 370
Omaisuus *)	14 350	9 214
Vastuu	1 514	4 565
Eläkemuoitoiset vahingot		1 037
Muu ensivakuutus	13 389	9 998
Ensivakuutus yhteensä	48 938	149 576
Saatu jälleenvakuutus	0	181
Varsinainen vastuuvélka yhteensä	48 938	149 757
Jälleenvakuuttajan osuus	-1 713	-14 012
Yhteensä omalla vastuulla	47 226	135 745
Tasoitusmäärä		18 323
Vakuutustekninen vastuuvélka	47 226	154 068

*) Omaisuus käsittää palon ja luonnonvoimat, muut omaisuusvahingot, keskeytyksen ja oikeusturvan

4.4. Sijoitusriskit

4.4.1. Markkinariskit

Pohjantähden sijoitustoiminnan lähtökohtana on pyrkiä optimoimaan sijoitustuotto valitulla riskitasolla. Sijoitusallokaatiota ohjaavat yhtiön riskinkantokyky sekä hallituksen määrittelemä, pitkän aikavälin vuotuinen 2,0 %:n tuottotavoite.

Sijoitukset hajautetaan riittävästi ja yksittäisiä riskipositioita hallitaan limiiteillä. Korko- ja osakesijoitusten hoito on pääosin ulkoistettu kahdelle varainhoitajalle, jotka toimivat Pohjantähden hallituksen valtuuttamien riski- ja Solvenssi II-pääoma-budjettien rajoissa.

Pohjantähden hallitus vastaa siitä, että yhtiön markkinariskien hallinta on järjestetty asianmukaisesti. Markkinariskienhallinnan prosessi perustuu sijoitussuunnitelmalla annettavaan ohjeistukseen ja sen operatiivisen noudattamisen valvontaan ja säännölliseen riskiraportointiin. Sijoitussuunnitelmalla hallitus delegoi päätösvaltaa sijoitustoiminnan operatiivisissa asioissa toimitusjohtajalle, sijoitusjohtajalle sekä kahdelle ulkoiselle varainhoitajalle.

Pohjantähden markkinariskit syntyvät pääosin osake-, luotto-, kiinteistö-, valuutta- ja korkoriskeistä. Sijoitussalkussa otettu valuuttariski on melko vähäistä ja yhtiön vakuutustoiminnassa on paikallisesta luonteesta johtuen erittäin vähän valuuttamääräisiä eriä. Myös jälleenvakuutus on kokonaan euromääräistä.

Joukkovelkakirjasalkun luottoriskejä hallitaan sijoittamalla riittävän hajautetusti vakaisiin ja hyvän luottokelpoisuuden omaaviin yrityksiin. Korkoriskin osalta optimoidaan sijoitussalkun ja vastuuvélan

maturiteettien välistä suhdetta. Ensisijaisesti suositetaan lyhyen maturiteetin joukkovelkakirjalainoja, jotka pidetään salkussa pääsääntöisesti eräänymiseen asti.

Osakeriskin rooli Pohjantähden sijoitussalkussa on parantaa korko- ja luottoriskipainotteisen salkun tuotto-odotusta sekä hajautuksen avulla laskea koko salkun riskitasoa. Osakeriskiä otetaan pääasiassa pitkäjänteisesti ja kustannustehokkaasti sekä suorilla että epäsuorilla osakesijoituksilla. Osakeriskiä hallitaan hajauttamalla sijoitukset mahdollisimman tehokkaasti sekä maantieteellisesti, että toimialoittain.

Pohjantähden kiinteistösijoitukset jakautuvat pääasiassa omista toimitiloista muodostuneeseen suoraan, sekä rahastumuotoiseen epäsuoraan allokaatioon. Kiinteistörahastoilla tavoitellaan salkkuun hajautusta ja yksittäisten kohderiskien pienenemistä. Kiinteistöriskiä hallitaan ammattimaisella kiinteistöjen hallinnalla sekä aktiivisella vuokrauspolitiikalla. Uudet kiinteistösijoitukset pyritään tekemään jatkossa pääsääntöisesti rahastumuotoisina.

4.4.2. Vastapuoli- ja likvideettiriski

Vastapuoliriski aiheutuu siitä, että osapuoli, jolta yhtiöllä on saatavia, voi joutua osittain tai kokonaan maksukyvyttömäksi. Tällaisia osapuolia ovat lähinnä jälleenvakuutusyhtiöt, joilta ollaan saamassa jälleenvakuutuskorvauksia, sekä pankit, joissa yhtiöllä on tilejä. Riskiä hallitaan hajauttamalla ja tukeutumalla suuriin ja vakavaraisiin jälleenvakuutusyhtiöihin ja pankkeihin. Lisäksi yhtiöllä on vähäisessä määrin lainasaatavia asiakkailta ja henkilöstöltä ja näihin liittyvät riskit on katettu vakuuksin. Vastapuoliriskiä mitataan Solvenssi II-määritysten mukaisella tavalla.

Likvideettiriskin hallinnassa keskeisinä keinoina on riittävän suurten pankkitalletusten pitäminen hajautettuna usean pankin tileille. Toissijaisena likvideetin lähteenä yhtiöllä on riittävä määrä sijoituksia, jotka ovat nopeasti realisoitavissa ilman merkittävien sijoitustappioiden vaaraa.

4.5. Compliance- ja maineriski

Compliance-riskillä tarkoitetaan tilannetta, jossa yhtiö jättäisi noudattamatta yhtiön toimintaa ohjaavia säännöksiä, määräyksiä tai ohjeita taikka muutoin asianmukaisia menettelytapoja. Tämän riskin realisoitumisella voi olla vakavia juridisia, taloudellisia tai yhtiön mainetta vahingoittavia seuraamuksia. Riskin torjumiseksi yhtiössä on erityinen säännösten valvomista noudattava toiminto (compliance-toiminto), jonka tehtävänä on muun ohella valvoa ja arvioida niiden toimenpiteiden ja menettelytapojen riittävyyttä ja tehokkuutta, joiden avulla säännösten noudattaminen varmistetaan. Toiminto myös seuraa ja arvioi säännösten noudattamisessa esiintyneiden puutteiden korjaamiseksi tehtyjen toimenpiteiden riittävyyttä ja tehokkuutta.

Maineriskillä tarkoitetaan mahdollisuutta, että yhtiön maine sidosryhmien silmissä heikkenee niin, että sillä on oleellisia haitallisia vaikutuksia yhtiön tavoitteiden toteutumiseen. Maineriski voi realisoitua jonkin muun riskin toteutumisen seurauksena, yhtiön toiminnan puutteiden takia tai mahdollisesti näistä riippumatta joidenkin ulkoisten syiden johdosta. Maineriskiä hallitaan ottamalla se huomioon erityisesti kaikissa yhtiön toimintaa ja tuotteita koskevissa muutoksissa sekä arvioitaessa operatiivisten riskien välillisiä seurausvaikutuksia. Tärkeä osa maineriskin hallintaa on asiakaspinnasta saatavien signaalien aktiivinen seuranta sekä aika ajoin tehtävät yrityskuvaa koskevat tutkimukset.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Hämeenlinnassa 16.3.2022

POHJANTÄHTI KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ
Hallitus

Kari Kaartinen
puheenjohtaja

Jussi Pohto
varapuheenjohtaja

Virpi Ruoti

Harri Lauslahti

Taru Narvanmaa

Lasse Koskinen

Aki Kiiliäinen
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä 16.3.2022

Ernst & Young Oy

Ulla Nykky, KHT

Luettelo kirjanpitoKirjoista:

tilinpäätös
päivä- ja pääkirjat
pääkirjanpito
ostolaskut
vuokraeskontra
palkkakirjanpito
tiliotteet

Säilytystavat:

sähköisesti yhtiön palvelimella pdf muodossa
sähköinen arkisto (Rondo)
sähköinen Sonet Premium
sähköinen arkisto (Rondo)
sähköinen Sonet Premium
sähköinen Sonet Premium
sähköisesti toimittajan palvelimella Nomentia

Tositelajit:

AL Laskutusaineistosaamisten korjaus
AM Myyntisaamisten korjaus
EX Rahaliik.ulkopuoliset järjestelmät
HS Hyvityssuoritukset
JA Jaksotukset
KA Kassatositteet
KO Suoritusten kohdistukset
KOO Palkka koonnit
KU Ulosoton kulut
LA Laskutusaineistosaamiset
LT Myyntisaamisten luottotappiot
MR Vuokrat Sonet
MRS Vuokrasuoritukset Sonet
MUI Muistiot
MY Myyntisaamiset
OCF OCF Sijoitustositteet
OL Ostolaskut Rondo
OM Ostoreskontramaksut
PA Pankkitili
PL Suoritusten palautukset
SO Sos-maksut
SU Suoritukset
TPLT Liitetietotosite
VK Vahinkokorvaus
VM Vakuutusmaksut
VO Vahinkosaatavakorjaus
VS Vahinkosaatava

**Tilinpäätösaineisto säilytetään ja konsernitilinpäätös on saatavissa emoyhtiössä;
Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö, Keinusaarentie 2, 13200 Hämeenlinna**

